

DR A U G A S

2ND CLASS MAIL
October 26, 1994

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, SPALIS - OCTOBER 26, 1994

Nr. 208

„Demokratijos kultūros turi laikytis ir žurnalistai“

Vilnius, spalio 25 d. (Elta) — Antradienį Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas Paryžiaus pasakė kalbą Jungtinių Tautų kultūros ir švietimo organizacijos — UNESCO vykdomosios tarybos posėdyje.

Jis priminė, jog UNESCO priėmė Lietuvą savo nare tikrai prieš trejus metus. „Tačiau mes jautėme jūsų organizacijos dėmesį ir tada, kai Lietuva, kaip nepriklausoma valstybė, buvo ištrinta iš žemėlapių“, pasakė Algirdas Brazauskas.

„Norėčiau patvirtinti, kad Lietuva visiškai palaiko kilnius UNESCO nubréžtus XXI amžiaus mokymo ir lavinimo tikslus — mokslo ir aplinkos apsaugos plėtojimą, visuotinę taikos ir vystymo kultūrą bei universalių ryšių tarp atskirų visuomeninių institucijų sistemų kūrimą. Tik laikydamiesi šių principų mes galėsime užtikrinti demokratiją ir žmogaus teises, užkirsti kelią rasinei, religinei, kultūrinei ar ekonominei diskriminacijai“, pabrėžė respublikos prezidentas.

Jis trumpai supažindino UNESCO Vykdomosios tarybos narius su Lietuvos istorija, tautinio atgimimo judėjimu šio amžiaus pradžioje, kova už nepriklausomybę sovietų okupacijos metais.

„Mes pusę amžiaus neturėjome valstybės“, kalbėjo Algirdas Brazauskas. „Didelė mūsų tautos dalis buvo deportacijų bei tremties išmėtyta po pasaulį. Dabar mes vėl galime garbiai kalbėti, bendraudami su pasauliu vadovaujamiesi principu veikti lokaliai, bet mastyti globaliai. Mes išplėtojome visų lygių konsultacinį mechanizmą tarp Baltijos šalių, pasirašėme tarpvalstybinę sutartį su Lenkija. Siek-

damas sustiprinti saitus su Vidurio ir Rytų Europos šalimis, aš neseniai pasiūliau surengti regioninį viršūnių susitikimą ir aptarti mums visiems bendras problemas, ne tik politines ir ekonomines, bet ir mokslo, lavinimo, kultūros“.

„Lietuva neprisijungė prie UNESCO tušiomis rankomis“, pasakė Algirdas Brazauskas. „Lietuvos mokslo ir kultūros potencialas yra gerai žinomas tiems, kurie pažįsta mūsų menininkus ir jų kūrybą“. Prezidentas priminė, kad Lietuvoje veikia 15 aukštųjų mokyklų, per 30 valstybinių mokslo institutų, šalyje dirba 8,300 mokslininkų, iš jų 750 — habilituotų daktarų.

Algirdas Brazauskas kreipėsi į vykdomosios tarybos narius, kviesdamas suteikti paramą Rytų ir Vidurio Europos intelektualams. „Tai yra gyvybinis prioritetas mums, kadangi jų poreikis mes toli gražu negalime patenkinti“, pasakė jis.

„Mes visiškai palaikome UNESCO pastangas kovoti už spaudos laisvę“, pažymėjo Algirdas Brazauskas. „Tačiau demokratijos kultūros, visuomenės demokratizacijos procese turi mokytis ne tik tie, kurie yra valdžioje, tokios pačios kultūros turi laikytis ir žurnalistai. Aš tikiuosi, kad UNESCO perduos savo patirtį lavinant žurnalistus“, sakė jis. „Mums reikia ne tik spaudos laisvės. Žinijimas ir politinė valia turi eiti koją kojon. Mokslininkai nepripažįsta instrukcijų, nes jie yra įpratę dirbti laisvės sąlygomis. Tačiau, kita vertus, jie turėtų tapti sąžiningais ir patikimais politikų patarėjais ir padėti jiems priimti galutinius sprendimus visuomenės gerovės vardu“, pabrėžė Algirdas Brazauskas.

Brazausko kalba Jungtinėse Tautose kelia rūpestį Karaliaučiu

Vilnius, spalio 14 d. (LR) — Kaliningrado srities Dūmos deputatai su nerimu stebi Lietuvos prezidento Algirdo Brazausko kalbos Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos sesijoje rugsėjo 30 dieną, rašo „Lietuvos rytas“.

Be kita ko, deputatams susirūpinimą kelia prezidento pareiškimas, kad Kaliningrado srities likimą turi spresti Europos šalis.

Kaliningrado srities Dūmos pirmininkas Valerij Ustugov nutarė kreiptis į Rusijos užsienio reikalų ministrą Andrej Kozyrev su prašymu atsiųsti pilną Algirdo Brazausko kalbos angliską tekstą arba jo autentišką vertimą į rusų kalbą. Gavę Lietuvos prezidento kalbos tekstą, Kaliningrado srities Dūmos deputatai jį apsvaistys.

Lietuviškame Lietuvos prezidento kalbos vertime, aptariant Kaliningrado srities problemas, be kita ko, sakoma, kad „Lietuva siūlo Kaliningrado srities problematiką apsvaistyti prie apskritojo stalo Europos Sąjungos stabilumo pakto rėmuose“. A. Brazauskas savo kalboje taip pat pažymėjo, kad šiai Rusijos teritorijai, užimančiai „unikalią vietą Europos žemėlapyje“, reikia ypatingo dėmesio. Pasak

Lietuvos prezidento, Kaliningrado srities „gali tapti stabilumo atrama ir patraukliu ekonominiu partneriu arba, esant nepalankiam vystymuisi, karinės grėsmės ir neramumų eksporto vieta“.

Laikraščio „Kaliningradskaja pravda“ ketvirtadienio numerio Kaliningrado srities Dūmos spaudos tarnybos vadovas Aleksandr Chichlia teigia, kad apie pretenzijas į Kaliningrado teritoriją „mėgsta pakalbėti Lietuvos opozicijos lyderis Vytautas Landsbergis“. Be to, pastaruoju metu apie „karinę grėsmę, kurią neva kelia Kaliningradas“, kalba ir Estijos užsienio reikalų ministras, teigia A. Chichlia.

Eimuntas Nekrošius Baltijos laureatas

Vilnius, spalio 24 d. (Elta) — Paskelbti Baltijos Asamblėjos 1994 metų mokslo, meno ir literatūros premijų laureatų vardai. Rygoje posėdžiavusios jungtinės Lietuvos, Latvijos ir Estijos ekspertų vertinimo komisijos sprendimu, premijos atiteko visų trijų Baltijos valstybių atstovams.

Praėjusį sekmadienį Chicago miesto centre su Illinois valstijos gubernatorium Jim Edgar tarėsi lietuvių komitetas gubernatoriui išrinkti antrąjį kadencijai. Sėdi (iš k.) Regina Andrijauskienė, Maria Donskis, Birutė Vindašienė, Casey Oksas, Donatas Tijiūnėlis ir Vladas Andrijauskas. Stovi (iš k.) Aleksandras Jankūnas, Leonidas Ragas, Mindaugas Baukus, Pranė Slutienė, gub. Jim Edgar, Anatolijus Milūnas, Vytautas Jasinevičius, Nijolė Maskaliūnienė, Leonas Maskaliūnas, Iga Jurkienė ir Pranas Jurkus.

Centro ir Liberalų sąjungos kalba apie susijungimą

Vilnius, spalio 19 d. (Elta) — Centro ir Liberalų sąjungų vadovai Egidijus Bičkauskas ir Šarūnas Davainis patvirtino, kad jų ideologinės pozicijos iš esmės yra vienos ir visi galimas dalykas, jog ilgainiui abi sąjungos susilies į vieną politinę organizaciją. Tačiau proceso mes nespartinsime, jis turi vykti natūraliai, sakė prelegantai trečiadienį spaudos konferencijoje.

Išvakarėse įvykusios derybos dėl Centro ir Liberalų sąjungų susijungimo bus tęsiamos vėliau, bet lemiamas sprendimas priklausys jų nariams, kurių skaičius, ypač liberalų, pastaruoju metu didėja, pabrėžė sąjungų vadovai.

Egidijus Bičkauskas neatmetė galimybes, kad būsimuosiuose

Seimo rinkimuose centristai ir liberalai sudarys koaliciją su socialdemokratais.

Liberalų sąjunga susikūrė 1990 metais. Joje yra apie 700 registruotų narių. Sąjunga priklauso intelektualai, daugiausia iš mokslo srities, taip pat žinomi verslininkai, tačiau pastaruoju metu ją palaiko vis daugiau vidutinio ir smulkaus verslo žmonių.

Centro sąjunga, susikūrusi 1992 metais kaip visuomeninis politinis judėjimas, šiemet užsiregistravo politinė partija. Ji turi du atstovus Seime — Egidijų Bičkauską ir Romualdą Ozolą.

Seimo rinkimuose 1992 metais abi sąjungos neperžengė keturių procentų rinkėjų balsų barjero.

Neaišku kam teks Adučiškio stotis

Vilnius, spalio 20 d. (Elta) — Lietuvos žiniasklaidoje pasirodė komentarų, kad Adučiškio geležinkelio stotis bus išnuomota ar perduota Baltarusijos Respublikai. Tokia informacija klaidina visuomenę, pareiškė Lietuvos Užsienio reikalų ministras.

Lietuvos ir Baltarusijos valstybinės komisijos seniai nustatė spalio 13 d. Gardine susitarė tik dėl valstybinės sienos linijos nustatymo Adučiškio geležinkelio stoties ruože. Del stoties pastato, kitų įrenginių išnuomojimo ar perdavimo Baltarusijai susitikime nebuvo tartasi — tai nėra minėtų komisijų kompetencija. Kadangi Adučiškio geležinkelio stotis yra pasienyje, natūralu manyti, kad susitarimas dėl stoties operavimo atsižvelgtų į šalių interesus.

Vienu iš šių metų premijos laureatų tapo Lietuvos teatro režisierius Eimuntas Nekrošius, už spektaklio „Mocartas ir Saljeris. Don Chuanas. Maras“ pagal Aleksandro Puškino „Mažąsias tragedijas“ režisūrą.

Šiemet kasmetinės 3.000 dolerių dydžio Baltijos Asamblėjos premijos paskirtos pirmą kartą. Apdovanojimai laureatams bus įteikti šių metų lapkričio 11-ąją, Vilniuje vyksiančios Baltijos Asamblėjos sesijos metu.

Europiečiai: Lietuvos įstatymai nerealiūs

Vilnius, spalio 21 d. (Elta) — Penktadienį Vilniuje, „Karoliūnos“ viešbutyje, prasidėjo dviejų dienų seminaras „Lietuvos ekonominių įstatymų leidyba“. Jo tikslas — aptarti ekonominių įstatymų strategiją bei išnagrinėti, kaip priartinti jų nuostatas prie Europos Sąjungos norminių aktų. Advokatas iš Paryžiaus, ekspertas komerciniams įstatymams Georges Berlios, Europos Sąjungos komisijos narys Carlos Corazza, Paryžiaus universiteto teisės profesorius Michel Durupty ir kiti Vakarų teisininkai pažymėjo, kad Europos Sąjunga pasiryžusi visokeriopai padėti Lietuvos įstatymų rengėjams ir leidėjams.

Pagal jų atliktą analizę kai kurie Lietuvos įstatymai atrodo apversti aukštyn kojom, t.y., sukurta ne pagal žemiškas normas, o pagal idėjas iš oro. Kitas trūkumas — tendencija sukurti įstatymą kuo įmantresnį ir nesuprantamesnį verslininkui ar investitoriui, nekalbant jau apie paprastą žmogų. Be to, įstatymai labai dažnai keičiami naujomis nuostatomis, kurios supainioja net įstatymų kūrėjus, ir bene pagrindinis trūkumas — nėra įstatymų teisinio koordinavimo, nustatyto jų hierarchijos principo.

Seminaro pabaigoje bus pateiktos rekomendacijos, koks turėtų būti lietuviškos įstatymdavystės modelis ir prioritetiniai tikslai.

Daugiausia privatizuota smulkių įmonių

Vilnius, spalio 18 d. (Elta) — Nuo valstybinio turto privatizavimo proceso pradžios, 1992 m. rugsėjo mėnesį, iki šių metų spalio Lietuvoje privatizuotos 4,855 įmonės, kurių valstybinis kapitalas buvo apie 3,5 bilijonai litų. Didesnioji jų dalis — beveik 2,500 objektų, daugiausiai smulkiosios prekybos bei buitinio patarnavimo įmonės — buvo parduota varžytinėse; 2,318 įmonių privatizuotos, akcijas pasirašant viešai. Privatizuojant valstybės turtą už tvirtą valiutą, nuo 1992 m. varžytinėse parduoti 39 objektai už 20,7 milijonus dolerių.

Šiuos duomenis spaudos konferencijoje pateikė Seimo Ekonomikos komiteto pirmininkas Vytautas Zimnickas. Pasak jo,

Seimas nutarė priimti paskolą aplinkosaugos projektui

Vilnius, spalio 25 d. (Elta) — Antradienį Seimas vienbalsiai priėmė nutarimą, kuriuo pavedė vyriausybei parengti ir pasirašyti Lietuvos Respublikos ir Pasaulio Banko sutartį dėl 7 milijonų dolerių paskolos Klaipėdos aplinkosaugos projektui finansuoti.

Klaipėdos aplinkosaugos projektą sudaro du komponentai — geriamo vandens tiekimo ir

nutekamojo vandens valymo pagerinimas. Todėl, be kita ko, numatyta atnaujinti 1991 m. dėl lėšų trūkumo sustabdytą miesto nutekamojo vandens biologinio valymo įrenginių statybą. Beje, ši statyba specialiu Lietuvos Seimo nutarimu yra įteisinta, kaip valstybinės reikšmės prioritetinis gamtos saugos objektas.

Klaipėdos aplinkosaugos projekto vertė — 23,1 milijonai dolerių. Iš jų 7 milijonus sudarytų Pasaulio Banko septyniolikai metų teikiama paskola.

Projekte taip pat aktyviai dalyvauja ir ji remia įvairios valstybės, tarptautinės organizacijos. Švedijos vyriausybė jam skiria 5 milijonus, Suomijos — 2 milijonus, Europos Sąjungos PHARE programa dovanoja 600,000 dolerių. Lietuvos vyriausybė projekto įgyvendinimui numatė skirti 6 milijonus dolerių. Klaipėdos miestas litais duos sumą, prilygstančią 1 milijonui dolerių.

Projekto planuojama pradėti įgyvendinti ateinančių metų balandžio mėnesį, baigti 1999 m. kovo mėnesį.

Ignalinos elektrinėje vyko avarijos pratybos

Vilnius, spalio 25 d. (Elta) — „Pratybų metu pamatėme, ko dar trūksta gyventojų saugumui turinčioms užtikrinti tarnyboms“, pasakė Lietuvos civilinės saugos departamento viršininkas Gediminas Pulokas, pasibaigus dvi dienas trukusioms pratyboms, kuriose buvo imituota avarija Ignalinos atominėje elektrinėje ir jos padarinių atitaisymas.

Pratybose dalyvavo Lietuvos miestų operatyvinės avarijų valdymo grupės, Lietuvos bei Latvijos gaisrininkai, elektrinės bei geležinkelio darbuotojai — iš viso per 5,000 žmonių. Pratyboms vadovavo Lietuvos premjeras Adolfas Šleževičius.

Atsižvelgdama į pratybų metu pastebėtus trūkumus, vyriausybė turės sudaryti avarijos padarinių atitaisymo programą.

Pasak specialistų, pratybose išaiškėjo, kad Susisiekimo, Socialinės apsaugos ir darbo, Pramonės ir prekybos ministerijose nėra civilinės saugos planų, blogai buvo evakuojami pavojingose zonoje (30 kilometrų nuo avarijos židinio) gyvenantys žmonės.

Taip pat pastebėta, kad beveik neveikia gyventojų perspėjimo ir informavimo sistema, trūksta šiuolaikinių ryšio priemonių, nėra kompiuterių, todėl neįmanoma operatyviai apdoroti informacijos. Atkreiptas dėmesys į tai, kad jei tikros avarijos metu kiltų panika ir visi pulktų telefonu informuoti apie įvykusią nelaimę, užsiblokuotų ryšių sistema.

KALENDORIUS

Spalio 26 d.: Evaristas, Vita, Liubartas, Minginė.

Spalio 27 d.: Frumentas, Sabina, Ramojus, Ilute, Gedainis. 1430 m. mirė Didysis Lietuvos kunigaikštis Vytautas. 1883 m. gimė poetas, rašytojas kan. Mykolas Vaitkus.

SKAUTYBĖS kelias

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

GRĮŽIMO IŠ STOVYKLŲ SUEIGA

Vasara suoliais prabėgo, priartėjo spalvingasis ruduo. Skautės ir skautai po vasaros atostogų ir stovyklų vėl grįžė į klases pradeda naują skautišką veiklos ratą. Naujų veiklos metų pradžiai pažymėti Čikagos lietuvių skautišką jaunimą spalio 16 d. susirinko bendrai sueigai Lietuvių centre, Lemonte.

Pirmoji po stovyklų bendra visų skautiškųjų vienetų sueiga vadinama „grįžimo“ sueiga, kurioje susitinka praėjusią vasarą stovyklavę su vasaros stovykloje negalėjusiais dalyvauti broliais ir sesėmis. Po tam tikros iš stovyklų „grįžimo“ programos, visi įsijungia į savo vienetus ir oficialiai pradeda naujus veiklos metus.

Šimetine sueiga buvo pradėta dalyvavimu sv. Mišiose Pal. Jurgio Matulaičio misijos koplyčioje. Po Mišių visi susirinkę lauke rikiavosi gražiai dar žaliuojančioje pievoje prieš Lietuvių centrą.

Sueigos komendantas skautas vytytis vsl. Andrius Utz, priėmęs vienetų raportus, pranešė, kad sueigoje dalyvauja 120 smagiai nusiteikę broliai, sesės ir jų vadovai bei vadovės.

Į susirinkusius prabilo buvęs šios vasaros „Aro“ stovyklos Rake viršininkas s. fil. Romas Rupinskas. Jis paaiškino, kad stovykla buvo pavadinta „Aro“ vardu prisiminimui pernai gruodžio mėn. Karibų jūroje žuvusio jūrų budžio jps Aro Rimaviciaus, kuris nuo ankstyvos vaikystės daugelį metų stovyklavo Rako stovykloje ir šios kartos Čikagos skautams buvo pažįstamas ir mylimas brolis. Skautininkas Romas Rupinskas dėkojo skautams, ems, vadovams, ems, maitinimo skyriaus darbuotojams ir kitiems talkininkams už sėkmingai praveistą stovyklą. Šios vasaros stovyklos metu oras buvo nepastovus - buvo giedrių saulėtų dienų, bet teko patirti ir apsiniaukusių bei lietingų dienų. Skautai gamtos draugai - jiems visoks oras idomus, naujus patyrimus ugantis, todėl jie sugeba prisitaikyti prie įvairių oro sąlygų. Jie nugalejo buvusius nepatogumus ir atliko visus numatytus darbus ir uždavinius. Pasiūlyta ir kun. Jono Duobos, MIC, prisidėjimu prie dvasinio stovyklautojų ugdymo. Ypa-

tinga padėka priklauso sesei gintarei Jone Vaznelienei už vadovavimą jaunųjų šeimų ir jauniausių stovyklautojų „Miško vaikų“ pastovyklei. Iš šių mažųjų išaugo puikūs skautai ir skautės, vėliau - jauni vadovai, es, kurie tęs lietuviškos skautybės veiklą. Padėka išreiškta Lieponių šeimai už stovyklai paskolinimą motorizuoto vežimo (go cart), kuris palengvino vadovų ir maitinimo skyriaus susisiekimą su stovyklavietėje plačiai pasiskleisusiomis pastovyklėmis. Geradariams buvo įteikta šios stovyklos prisiminimo dovanėlė. Žodį tarė ir stovyklos viršininko džiaugėsi gražių sesių būriu, skaitūmi pralenkusiu broliu. Sese Dalia kvietė visas mergaites entuziastingai jungtis naujų skautavimo metų veiklon, gilintis į skautamokslį, asmenybės ugdymą, ruošti aukštesniems patyrimo laipsniams ir galvoti apie ateinančių metų vasaros stovyklą. Po vadovų skatinančių žodžių - laikas skautiškai dainai. Išdainavę pamėgtąsias dainas, visi skautiškame rate supintomis rankomis sugiedoję „Ateina naktis“ ir „Lietuva brangi“ skirstėsi, dalindamiesi praėjusios stovyklos prisiminimais ir mintimis naujųjų skautiškųjų metų veiklai.

vs fil Antanas Pauzuolis

SKAUTAVIMO PAKOPOMIS KOPIANT

Būdama maža, aš nesupratau skautavimo pagrindų nei įstatų, tik žinojau, kad norėjau dalyvauti sueigose su kitomis mergaitėmis po šeštadienines mokyklos pamokas. Tėveliai mane įrašė į skautes. Aš ten daug draugų susitikau ir smagiai laiką praleidau dainuodama, žaisdama, ir susipažindama su skautavimu. Vadovė mus moko kaip su draugėmis sugyventi, lietuviškas dainas dainuoti, kaip lietuviškai įvairius žaidimus žaisti, kaip būti gera draugė gyvuliukams, kurie gyvena Rako stovyklavietėje. Atėjo laikas pirmajam įžodžiui. Aš buvau laiminga, kad netrukus būsiu paukštytė - pasirodysiu būti

„tikra skautė“.

Būdama paukštytė, nors jauna, aš supratau, kad skautavimas yra ir bus svarbi dalis mano gyvenimo. Sueigose pradėjau mokytis apie skautavimą, tikėjimą, lietuviybę ir kaip dirbti ir sugyventi su kitomis sesėmis. Daug draugų turėjau ir smagiai laiką praleidau stovyklavime. Stovykloje man buvo įdomu stebėti vyresnes skautes. Jos tiek daug žinojo apie Dievą, gamtą, skautavimą ir gyvenimą. Aš nekantriai laukiau tos dienos, kai ir man bus laikas būti pavyzdžiu kitoms skautėms. Tėvelių dalyvavimas skautuose man padėjo įgyvendinti skaučių įstatus

namuose, kur vadovės nebuvo. Šitas pagrindinis paruošimas man padėjo būti geresne, kai pasirodysiu duoti skautės įžodį. Tapdama skaute aš dar daugiau sužinojau apie skautavimą ir lietuviybę. Stebėdama vyresnes skautes, nustebau, kad man reikėjo dar daug daugiau išmokti. Sueigose stengiausi kiek galedama daugiau išmokti apie skautavimą. Mes jau žymiai mažiau žaidimų žaidėme, daug daugiau stovyklavome ir specialybėmis ruošėmės. Būdamas skautės gavome jau ir nedideles pareigas, mokėmės kaip tarnauti Dievui, Tėvynei ir Artimui. Mokėmės gyventi pagal skaučių įstatų reikalavimus ir jų vykdymą kasdieniniame mūsų gyvenime. Daug išmokom apie lietuviškas tradicijas ir Lietuvos istoriją. Taip atėjo laikas įžodžiui, kad galėčiau pakilti į prityusias skautes.

Tapdama prityrusia skaute,

„Nerijos“ tunto ūdrytes stovykloje.

Nuotr. V. Lendraitienės

Buriavimo išklyko - į ežerą išplaukti pasirošusios „Nerijos“ tunto jūrų jaunės ir jūrų skautės: Andrea Dutton, Deanna Juskytė, j. jaunių laivo vadė v.v. Alda Mikučiauskaitė, Lina Lendraitytė, Kristina Jonušaitė ir Deimantė Žukaite.

Nuotr. V. Lendraitienės

„JŪROS DUGNAS“ 1994 METAIS

„Puota jūros dugne“ - tradicinis Čikagos jūrų skautijos metinis renginys šeštadienį, spalio 15 d., vyko Lemonto Lietuvių centre.

Pirmasis „Pokylis jūros dugne“ buvo surengtas 1950 metais Tremtinių namuose, Bridgeporte. Ateinančiais 1995 metais pažymėsime šio renginio 45-ą sukaktį. Ir verta, nes ši jūrų skautijos puota yra viena seniausių skautiškųjų renginių Čikagoje. Esame dėkingi jūrų skautui, čiu vadovams, ems, tėvams, rėmėjams ir tiems, kurie (1950 metais dar nebuvo gimę) dabar tesia „Jūros dugno“ tradiciją, ją ruošia, dalyvauja ir augina naują ūdryčių ir bebrūkų kartą.

„Puota jūros dugne“ ir šiemet buvo puošni jūrinėmis dekoracijomis. Ačiū broliui jps Linui Pauliui ir visiems, kurie jam šiame darbe talkino, už taip jaukiai papuostą „jūros dugną“. Pokylį pradėjo sesė jps Violeta Paulienė, sveikindama ir dėkodama visiems už dalyvavimą.

Trumpai skautiškai programai pakvietė jūrų budį Aidą Palubinską, kuris įdomiai kalbėjo apie bebrus ir jūrinį skautavimą.

Susirinkusius sveikino jūrų skautininkų „Grandies“ vadė jps Daina Rudaitienė ir „Lituanicos“ tunto tuntininkas jps dr. Marius Naris. LSS Brolių Jūrų skautų skyriaus vedėjas jps dr. Algis Paulius įteikė tradicinius irklus praėjusiais metais pasižymėjusiems broliams ir sesei - Andrei Noreikaitei, Arui Galinaičiui ir Adomui Tautkui. Toliau vyko „Trijų pagyvenusių bebrų“ žymens įteikimas. „Trijų pagyvenusių bebrų“ veltį gali sudaryti ne daugiau kaip trys bebrai; bendras jų visų amžius turi būti nemažesnis negu 200 metų ir jokių būdu nedidesnis kaip 300 metų.

„Jūros dugno“ žymenimis buvo pažymėti: sesė gintarė Laima Pauliūtė, o šeimyniškas skautiškasis žymuo įteiktas Vilytei ir Jurgiui Lendraitiams už jūrinio skautavimo puoselėjimą. Kadangi „Pagyvenusių bebrų“ valtis jokių pažymėjimų ar ordinu nei iš Tėvynės, nei iš

Sajungos negavo, tai jie patys save apdovanojo „Raudonojo gaidžio ordinu“ už praėjusių laikų gaidystę. Šiais „ordinais“ pasipuošę pagyvenę bebrai Leopoldas Kupcikevičius, Antanas Levanas ir Vacys Macieža. „Gerą vėją!“ - broliai! Ypatingas „Jūros dugno“ žymuo buvo įteiktas sesei Vijai Paulienei - tai 13-sis nuostatas, papuoštas paukščiuku sesei ir „Karingu gaidžiu“ - broliui Algiiui. Šis „nuostatas (nors niekur nei-rašytas) gal ir senoviškai nusaką pagyvenusių bebrų mintį: „Skautė nuolanki ir klausą savo vyro“.

Išklause trumpa skautišką programą, pasigardžia pūkia vakariene, mūsų mieli svečiai ir rėmėjai dar keleta valandų mankštinosi - šoko. Aišku, buvo ir laimingų bilietų traukimai, kurių laimėtojai tapo: Gina Mačiulienė laimėjo 50 dol.; ji savo laimikį paaukojo jūrinio skautavimo veiklai. Kita laimėtoja, pradžiuginta 50 dol. laimikiu, buvo gintarė Lara Bartkutė. 200 dol. teko A.J. Jankūnui, o didžioji 500 dol. dovana teko sesei Nijolei Maskaliūnienei.

Ačiū rėmėjams, kurie, siųdami mokesčių už įsigytus bilie-

Lituanicos tunto tuntininkas jps. fil. dr. Marius Naris tarp savo sesučių, „Nerijos“ tunto vadovių - jps. Lauros Lapinskienės ir jps. Dainos Rudaitienės.

sueigose mokiasis apie religiją, Lietuvą, lietuviškus papročius, skautybės įkūrėjus, skautybės istoriją, vadovavimą ir skautavimą. Dabar jau man laikas artėja vyresnės vadovės pareigos, ir subrendusio amžiaus atsakomybė. Skautybė išmokė daug apie pasaulį, gamtą, draugystę, Lietuvą, Dievą ir pareigą. Aš išmokau kaip vienai gyventi miške, kaip bendrauti su žmonėmis, kaip vadovauti skilčiai ir kaip gyventi lietuvišką gyvenimą. Nors tėveliai daug ką išmokė, aš pati daug išmokau per skautišką gyvenimą. Beveik visas ligšiolinis mano gyvenimas buvo susietas su skautavimu. Dėka skautybės įkūrėjo Baden Powell ir savo vadovių, aš išmokau kaip gyventi pasikliaudama skautų ideologija, kuri, man tapus vyresniąja skaute, bus mano gyvenimo kelrodė.

Julytė Plačaitė

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pasto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesčių, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant į Lietuvą -			
Oro paštą	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštą	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesugrąžina. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

tėlius, pridėjo dar ir auką: I. Mačiulienė, Z. Juskevičienė, Pumpučiams, J. Jankauskienei, A. ir V. Lauraičiams, V. Virbilui, A. ir B. Lesevičiams, Valaičiams, V. Gudžiui, R. ir A. Gulbinams, Draugeliams, D. Vidžiūnui, K. ir D. Ječiūnams, J. ir B. Ališauskams, dr. F. Kaunui ir G. Matučiai.

Ačiū visiems atsilankiusiems „Jūros dugne“. Palankūs vėjai telydi jus gyvenimo kelionėje. 1995 metais švėsime „Jūros

dugno“ 45 metų sukaktį. Tikimės susitikti ir pakelti Bagpūčio taurę už jūrinį skautavimą. L.K.

• Kiekvienas „Draugo“ numeris, patekęs į Lietuvą, padeda griauti komunistinės sistemos idiegtą galvoseną.

DR. ROMUALDAS POVLAITIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Tel. (312) 767-7575

5780 Archer Ave.

(6 blokas į vakarus nuo Cicero Ave.)

Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.,

Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building

6132 S. Kedzie

Chicago, IL 60629

Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos

Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINES LIGOS

CHIRURGIJA

6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.

Tel. (312) 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120

Tel. (708) 742-0255

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (Kalba lietuviškai)

Tikrina akis, pritaiko akinius

2618 W. 71st St.

Tel. (312) 737-5149

Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.

Palos Hgts. Ill. Ketr. val. 3-6 v.v.

Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS

CHIRURGIJA IR GYDYMAS

6132 S. Kedzie

Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.

Šešt. pagal susitarimą

Vizitai apmokami Medicare

Kabineto tel. (312) 776-2880

Namų 708-448-5545

Priklauso Holy Cross ir

Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybe - Vidaus ligų gydymas

Kalbame lietuviškai

6165 S. Archer Ave. (prie Austin)

Valandos pagal susitarimą

Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS

Good Samaritan Medical Center.

Naperville Campus

1020 E. Ogden Ave., Suite 310,

Naperville IL 60563

Tel. 708-527-0090

Valandos pagal susitarimą

DR. S. LAL

SPECIALYBE - VIDAUS LIGOS

7722 S. Kedzie, Chicago 60652

Tel. 312-434-2123

Pirmą 2v p.p. - 7v.v., antr. 9v.v. - 12,

ketv. 12 - 4v p.p., penkt. 12 - 6v.v.

Valandos pagal susitarimą

Vakaras ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS

gydymas bei chirurgija

5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL

Tel. 312-585-1955

172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126

708-941-2606

Valandos pagal susitarimą

Vakaras ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

SUSIMĄSTYMAI BUVUSIUOSE KGB RŪMUOSE VILNIUJE (2)

POVILAS VAICEKAUSKAS

Taigi, kaip tvarkytis su tais KGB archyvais ir kokią vadovų. Jiems parinkti, geriausiai žino Politinių kalinių ir tremtinių sąjungą, jų vadovybę, kartu su kitomis politinių kalinių organizacijomis. Tai jie turi neginčijamai moralinę ir juridinę teisę, aiški konstruktyviai bendradarbiaujant su esamomis ir būsimomis Lietuvos vyriausybėmis. Tenka dar kartą priminti, kad bent iki šiolei LDDP meistriskai naudojami dar iš LKP laikų paveldėti įgūdžiai: skaldyk ir valdyk, o ypač negatyvius dalykus daryk taip, kad jie atrodytų pozityviai.

Kas liečia būdinius buvusius politinius kalinius, tremtinius ir partizanų buvusiuose KGB rūmuose Vilniuje, su kuriais susipažinau, pasikalbėjau ir praktiškai įsigyvenau į jų padėtį – tai aiškiai galima patvirtinti, kad, jeigu buvusių užkaltųjų čia išbudėti ir protestuoti beveik metus laiko, tai jiems nieko nereikš pabūti čia dar porą metų, protestuojant prieš diktatorišką LDDP sauvale.

Kas gi tie buvusieji, taip vadinami KGB rūmai?

Istorija sako, kad nuo 1899 iki 1915 metų rūmai buvo naudojami kaip Rusijos imperijos Vilniaus gubernijos teismo rūmai. Nuo 1915 iki 1918 metų čia buvo įsikūrus Vokiečių Verwaltungs. 1919 m. šie rūmai tarnavo kaip Vilniaus komendantūra. 1919 m., bolševikams užėmus Vilnių, šiame pastate tvarkėsi Lit-bel sovietinės respublikos (Jungtinė Lietuvos ir Baltarusijos sovietinė respublika) vyriausybė su taip vadinamu centriniu vykdomojo komi-

tais dokumentais, pabėgo link sovietų karinio miestelio neįvardinti čekistai. Nuo tada rūmus savo žinion bandė perimti tuometinės sąjūdinės vyriausybės, o vėliau – Lietuvos Aukščiausiosios tarybos paskirti pareigūnai.

Lankymosi metu veikė KGB kalėjimo ekspozicijos su įėjimu į muziejų iš vakarinės pastato pusės. Apžiūrėjimui skirtos 19 kamerų, o jų buvo net 58. Daug papasakojo apie šį baisių namą buvęs kalinys, kalėjęs Vorkutos 8-tos šachtos lageryje, šiuo metu prižiūrintis šį muziejų ir teikiantis kai kurias informacijas, ponas Radzius.

Vos nusileidus laiptais žemyn į rūsi, lankytoja pasitinka karcerio vienutę, kur žmogus buvo patalpintas pusiau susirietęs. Tai vadinamas „boksas“, tik šiuo metu gerai išdėžytas ir visai nedrėgnas. Išdėžytos, atremontuotos ir visos kameros, kad nebūtų jau tokios baisios. O gal čekistai pradėjo galvoti, kad ir jiems čia gali tekti gyventi? Ant cementinių grindų uždėtos medinės. Štai čekisto budėtojo kambarys. Pakabinta sovietinė kariška milinė su karininko kepure, tokias nešiojo čekistai. Ant sienos kabo Felikso Edmundovičiaus Dzeržinskio portretas. Stalas, ant jo telefonai, kėdė ir klausymosi aparatūra. Iš dėžučių ištraukta daug plonų laidelių, sujungtų su kameromis. (Dzeržinskis prie Lenino buvo vyriausiasis čekistų vadas, ypač pagarsėjęs savo kruvinais darbais). Toliau einame apžiūrėti sargybinių kabinetų, irgi su telefonais. Čia buvo pašaukiami čekistai atvesti ir nuvesti atgal į kamerą po tardymo kalinius. Ant sienos kabo taisyklės ir čekistų statutas. Čia matyti ir soclenktynių vėliavėlės, pasiūta iš raudonos medžiagos su apvaisais, kaip tarnybinis atžymėjimas už gerą darbą čekistinėje praktikoje. Didžiulis stendas su KGB darbuotojų nuotraukomis. Štai kai kurių jų pavardės: Lenov Vitalij Fiodorovič, Obukauskas Juozas Stanislovič (tai yra pavarde, vardas ir tėvo vardas, vartojami rusų kalboje), Goščnij Evgenij Timofejevič, Buga Pavlina Ivanovna (moteris), Nesytich Anna Ivanovna (moteris), Kačys Vytautas Kazimirovič, Pilauskas Rimantas Juozovič, Sizov Erik Danilovič, Mačiūnas Bronius Pavlovič, Kisminas Eduard Adolfovič, Krikun Piotr Ilarionovič, Peščerskij Michail Matvejevič. Toliau eksponuojama didžiulė strubų nuotrauka. Tai „Liaudies gynėjų“ susitikimas 1984 m. „Svyturio“ žurnalo redakcijoje. Pirmoje eilėje: Kazulis Aleksandras, Orbočius Adolfas, Lisauskas Stasys, Rakauskas Stasys, Vaigauskas

ŠURMULIUI PRAĖJUS

Pasku, keletos savičių slinktyje Čikagoje turėjome idomų ir įelektrintą gyvenimą. Net tie, kurie lietuviškame gyvenime retokai tėra matomi, šįkart aktyviai dalyvavo ir buvo pirmi ir matomi. Tas visas sąmyšis kilo ryšium su Lietuvos prezidento A. Brazausko ir jo žmonos apsilankymu. Prieš apsilankymą spaudoje buvo išvairiausių pasisakymų. Aurodo, kad didžioji dalis spaudos pasisakymų skaitytojų pasamoneje beveik jokių pėdsakų nepalikė. Nebent tiek, kad viskas praėjo kultūringai ir be jokių išsišokimų. Svečiai taip pat savo kalbose buvo santūrus ir nedavė progos kam nors pasikarštyti.

Prieš jį atvykstant, iš daugelio teko girdėti: „Ko jis čia atvyksta?“ Tačiau tie patys klausimai buvo Jaunimo centre ir Lemonto lietuvių centre su visuomenine rengtose susitikimuose. Ir nei vienas jų prezidentui to paties klausimo neiškelė. Tai tik irodo, kad žmonių nuotaikos yra labai svyruojančios ir jomis negalima pasitikėti. Už akių visi drąsūs, tačiau kuomet reikia patiems kalbėti – tai kinkos pradeda drebėti. Sakytai, kad tuose susitikimuose dalyvavusius būtų galima padalinti į dvi grupes. Vieni norėjo iš A. Brazausko ką nors negirdėta išgirsti. O kiti norėjo jam pasakyti tai, ko jis dar nebuvo girdėjęs. Tegaliu tik tiek pasakyti, kad ne vienu, ne kitu norai neišsipildė. Pirmieji nieko neišgirdo, ko mes dar nežinojome. O antrieji irgi nieko negalėjo pasakyti ir nepasakė, ko jis dar nebuvo girdėjęs.

Jo atsakymai buvo panašūs.

Henrikas, II eil. – Maskoliūnas Povilas, Banevičius Liudvikas, Lucinskas Vytautas, Penkauskas Jonas, Vilaniškis Steponas, Viršulis Antanas.

Toliau teko apžiūrėti kamerą, pilną prikrautą didelių popierių maišų, prikimstų specialia mašina supjaustytų dokumentų drožlių, plonųjų kaip sienas. Paėmus į rankas tokias juosteles tegalima išsifruoti pavienes rusiško šrifto raides, skiemenis ir pačių geriausių atvejų grupę raidžių. Čia guli daug paslapčių, slaptų dokumentų krūvos, o tai išsifruoti, galbūt galėtų tik kaliniai, uždaryti kameroje bent dešimčiai metų ir tai tik keletą lapų. Yra speciali kratos kamera. Čia išrengdavo suimtajai nuogai, išpiaustydavo visas sargas, sagutes, kabliukus ir užtrauktukus, čia liepdavo atsiūpti, išsiūpti, pakelti rankas ir t.t.

(Bus daugiau)

ką jau ir iš kitų esame girdėję. O kas jam nepatiko, tai ir neatsakė. „Seklyčioje“ prezidentas klausė, kokie klausimai mums daugiausia rūpi? Jam buvo pasakyta, kad svarbiausi klausimai yra: „pilietybė ir nuosavybės atgavimas“. Dėl pilietybės jis pasakė, kad dabar kličiu jau neturėtų būti. Tačiau pridūrė, kad, žinoma, dar tebėra biurokratai. Čia tegaliu tik tiek pridėti, kad ir mano visi dokumentai, nuotraukos ir pinigai jau trys mėnesiai yra „biurokratų“ rankose. Kol kas absoliuti tyła! O dėl nuosavybės, tai tos pačios taisyklės, kaip ir visuomet: pilietybė ir pastovus gyvenimas Lietuvoje. Paklausus, kaip yra su buvusiais tremtiniais? Atsakymo neturėjo.

Kitame susitikime, kuomet buvo iškeltas nusikaltimų ir mafijos klausimas, prezidentas pripažino, kad tai opus reikalas. Sakė, kad yra kovojama ir daroma pažanga. Be to, pasakė, kad kituose kraštuose ir Čikagoje irgi yra daug nusikaltimų. Tuomet jis paklausė, ar turite kokių nors nusikaltimų receptų? Taip, receptas yra! Yra ir Lietuvoje žmonių, kurie tą receptą žino, tačiau nėra tų, kurie jį gyvenime pritaikytų. Nėra jokia valstybinė paslaptis, kad kriminalinės grupuotės negalėtų veikti, jeigu jos valdžios sluoksniuose neturėtų savo žmonių. Dar blogiau yra tada, kuomet jos valdžią kontroliuoja. Lietuvoje buvo norėta, kad valdžios žmonės savo turta indėkstuotų. Tas įstatymas nepaėjo, kadangi prezidentas jį, kaip prasišaukiantį su konstitucija, vetavo. Tas veto buvo didžiausias mafijai pasitaravimas. Nemanau, kad A. Brazauskas to nežino!

Dabar, tam šurmuliui praėjus, turime pamatyti ir suprasti, kad Lietuvai nė mes, nė mūsų nuomonės nėra reikalingos. Jeigu mes gyventume ne „dolerių“, o „pesų ar pesetų“ krašte, tai ne tik prezidentai, bet ir muzikantai mūsų nelankytų. Tad turime žinoti, dėl ko jie čia atvyksta, ir savo galvų nepamesti. Mums yra jau gan daug sykių pasakyta, kad dabar „Lietuva pati už save kalba“. Ar bereikia aiškiau tą pasakyti. Lietuva jau laisva, tad turime vėl į save atsižvelgti ir daugiau savais reikalais pasirūpinti. Ar ne keista, kad šalia rašinio, raginančio išlaikyti savo spaudą ir vienintelį dienraštį „Drauga“, yra bent keli aukų ir paramos prašymai. Reikia žinoti, kad tos visos atšios rankos, į tą pačią kišenę taikstosi.

Turėtų būti kokia tų aukų ir prašantiųjų kontrolė, o ne kiek-

Įvertintos žurnalistų pastangos

Užsienio lietuvių spaudos bendradarbiai nesusiduria su ypatingais pavojais, nebent nukenčia jų savigarba, jeigu straipsnį išbrauko, o kartais ir visai nespausdina, reiklus redaktorius arba per drąsi mintis susilaukia kritikos. Tačiau žurnalistai, kurie atstovauja didiesiems įvairių šalių dienraščiams, besistengdami surinkti gausiausia informaciją apie besivystančius pasaulinio masto įvykius, dažnai patenka į pavojingas situacijas, pareikalaujančias net gyvybės aukos.

Tokių pavojingų situacijų pasitaiko ne vien karo lauke. Gausėjant nusikaltimams: narkotikų prekybai, nelegalių ginklų gabenimui, tarptautinio masto vagystėms, teroristų siautėjimui, didėja pavojai ir žurnalistams, besistengiantiems paruošti kuo išsamesnius reportažus spaudai ar kitai žiniasklaidai. Kadangi tie jų reportažai tiesiog pirštu visam pasauliui parodo nusikaltėlių darbus arba valdžios tarnautojų sukybes, nesunku suprasti, kodėl kartas nuo karto išgirstame apie nužudytus žurnalistus.

Galima sakyti, kad tokių smurto veiksmų prieš spaudos ar kitos žiniasklaidos bendradarbius pasitaiko visuose pasaulio kraštuose: Pietų ir Vidurio Amerikoje, JAV, Italijoje, Rusijoje ir net mūsų Lietuvoje – prieš metus, spalio pradžioje buvo nužudytas „Respublikos“ laikraščio žurnalistas Vitas Lingys. Jo mirtis plačiai nuaudėjo kitų valstybių žiniasklaidoje, taip pat gerokai sukrėtė ir užsienio lietuvių, nes privertė atidžiau pažvelgti į besiplečiančius nusikaltimų ratilus labai jau idealizuotoje nepriklausomoje tėvynėje.

Vis dėlto žudikai ilgainiui buvo išaiškinti ir šiuo metu jų byla nagrinėjama Aukščiausioje teisme Vilniuje. Nors sakoma, kad pagrindiniai kaltininkai suimti ir tardomi teisme, jų bendradarbiai laisvėje, kaip už Lietuvos spaudą, ir dabar grasina „susprogdinti generalinės prokuratūros bei teismo pastatus ar spaudos rūmus, užnuodyti choleros bacilomis geriamąjį vandenį Vilniuje“ ir

kitais būdais atsikęstyti, jeigu „nekalta“ žmonės nebus išteisinti.

Kadangi Lietuvoje organizuotų ar pavienių piktadarių atliekamų nusikaltimų skaičius vis tebegausėja, žiniasklaida, ypač spauda, turi stengtis atidengti jų veiklą ir „minti ant kulnų“ dažnai nerangiai teisėsaugai, kad ji uoliau gintų krašto gyventojus nuo nusikaltėlių siautėjimo. Tuo pačiu ir žurnalistų darbas susidurs su panašiais pavojais, kuriuos patyrė V. Lingys. Efektingas žurnalistų pastangų įvertinimas yra premijos, paskirtos už rašinius nusikalstamumo temomis („Europos lietuvis“, spalio 15-21 d.).

Spalio 12 d., minint pirmąsias žurn. V. Lingio mirties metines, Vilniuje, Seimo rūmuose žurnalistams įteiktos premijos iš Kazio ir Jurgio Bobelių šeimos įkurto premijų fondo. Šiam tikslui paskirta 12,000 dol., kurie padalinti penkeriems metams, o šiemet išdalinta 2,100 dol. už rašinius teisėsaugos ir nusikalstamumo temomis. Pirmoji premija paskirta „Respublikos“ žurn. Virginijui Gaiveniui, antroji – „Lietuvos ryto“ žurn. Ainiui Gurevičiui, trečioji – „Panevėžio balso“ Gintarui Jurgelai. Specialią Vito Lingio premiją gavo „Lietuvos ryto“ korespondentas Valdas Bartusevičius. Premijų įteikimo iškilmėse dalyvavo dr. Kazys Bobelis, jo žmona Dalia „Respublikos“ vyr. redaktorius Vitas Tomkus ir Laima Lingienė, nužudyto žurnalistą našlė K. Bobelis ta proga pareiškė, „kad šiuo metu Lietuvoje nėra svarbesnio uždavinio, kaip visuotinė kova su bet kokia masto nusikaltėliais, nes šalyje negerbiai įstatymai, siautėja mafija, žmonės nesijaučia saugūs...“

Nėra abejonės, kad sąžininga ir atsakomą spauda gali būti labai efektingas ginklas su nusikalstamumu, todėl bet koks paskatinimas Lietuvos žurnalistams uoliau pasidarbauti, atskleidžiant aplinkoje pasitaikančias negeroves, yra sveikintinas. O tokia paskata, ypač sunkiu ekonominiu laiku, gali būti ir ši premija.

Juozas Žygas

Prie KGB rūmų suvežti akmenys iš įvairių Lietuvos vietų. Jų užrašai liudija apie ištremtų, nukankintų, sušaudytų atminimą, įeinantį į Genocido muziejų.

VAKARAI Į RYTUS, RYTAI ATGAL – IR VĖL ATGAL

VYTAUTAS VOLERTAS

14

- Kur tas dvaras yra?
- Prie Pakuonio, Daugšlagirės dvaras.
- O kada važiuosime?
- Už valandos. Yra sunkvežimis. Palaukite čia, paims.
- Taip staiga, nieko su savimi neturime...
- Kaip nors, vyručiai, kaip nors. Reikia pasakyti, jums gerai baigėsi. Galėjo daug blogiau išeiti. Su vokiečiais juokų nėra.

Teisybė, kad juokų nebuvo, bet prieš dvi savaites ir mūsų policija šios tiesos nežinojo.

– Dabar neturime nei uniformų, nei ginklų. Gausite vėliau, o pradžioje ir be jų kaip nors išsiversite, – dėstė mums „ponas vadas“.

Taip ir atsirado Daugšlagirėje du žiaurūs policininkai, Volertas ir Ažuolaitis. Lengvais batais, lengvais kostiumėliais, abu kaklaraistėliais apsikabinę. Jie atvyko ginti dvarą nuo rusų desantininkų banditų, apsiginklavę lazdele. Jei išsivystytų nuožmi kova, jiems į pagalbą du kilometrus atskubėtų Pakuonio policijos punkto vedėjas, šių dviejų narsuolių tiesioginis viršininkas.

Dvaras didelis. Laikiniai mus apgyvendino sandėliuko palėpėje, kur drakinsis šiek tiek šiaudų. Didelis dvaras su mūsų aprūpinimu neturėjo – ir nenorėjo turėti

– nieko bendra. Buvome policininkai, gausime algas, todėl galėsime kur nors kambarius nuomot, maistą gamintis ir į tarnybos vietą, į dvarą, vaikštinėti. Šeiminkas laikėsi Kaune, visus reikalus tvarkė dar jauno amžiaus ūkvedys, su žmona gyvenęs atskirame, gerai atrodančiame name. Kai kiti rytą jo paklausėme, ar negalėtume nusipirkti duonos ir pieno, jis griežtai atsakė:

- Niekais neužsimu!
- Bet nuo vakar esame nevalgę.
- Ne mano reikalas.
- Patarkite, ką daryti.
- Eikite miestelin. Ten yra moteris, kuri valgi gamina panašiams į jus.

Turėjome eiti. Ir vaikščiojome tuos du kilometrus dukart dienoje, o pusryčiams sandėliuko palėpėje, kur laikinai gyvenome, voliojos duonos maišelis. Prie kūdros nusiprausdavome, nusiskusdavome ir puošnūs žygiuodavome po dvarą, jį saugodami. O saugoti buvo lengva, ypač naktį, nes kieme visada stovėdavo vežimas tai su dobilais, tai su šiaudais ar šieniu. Guldavome ant jo ir miegodavome, nuo desantininkų-banditų užpuolimo maskuodamiesi. Nuostabu: mums ten būnant, niekados naktimis nelijo!

Jau antrą mūsų policinės karjeros dieną nutiko keistas dalykas.

– Ten mano buvęs mokinys eina! – beveik nusigandęs rodė pirštu Ažuolaitis į jauną vyrą, praverusį dvaro rūmų duris. – Neabejoju, Norkaitis!

Ir leidosi Juozas prie to savo mokinio. Kiek su juo pakalbėjęs, man pasakojo entuziazmu liepsnodamas:

– Pagalvok, Norkaitis, mano buvęs mokinys! Daugšlagirė yra jo tėvo, Jono Norkaičio, žinomo ekonomis-

to, nuosavybė. Tėvas ir dabar kažkokiame prekybos departamente direktoriauja, o sūnus su motina vasarai į dvarą atvažiuo. Mūsų vargas baigsis! Gimnazijos mokytojų pasigailės, gal rūmuose duos kokį kambarėlį.

Džiaugėmės, svajojome apie gerą policininkų karjerą Daugšlagirės dvare, rūmuose gyvenant, Pakuonio policijos punkto vedėjui mums vadovaujant. Bet nežinojome, kad gimnazijos mokytojų ir jo mokinio, stambaus dvaro savininko sūnaus, santykiai gimnazijos koridoriuje buvo vienoki, o tėvo dvare – kitokie. Niekas iš mūsų nekreipė dėmesio ir toliau laikinai gyvenome virš sandėliuko. Jautėmės lyg šuneliai, šeiminko išmesti miško gilumoje, kad paklųstų ir nusibaigtų. Tomis dienomis Kaunas mums buvo nepasiekiamas svajonė, prarastas rojus, nors jokio uždrausto vaisiaus nebuvome valgę...

Tačiau viskas yra laikina. Mūsų laikinumas sandėliuko palėpėje taip pat buvo laikinas. Dvare „tarnavome“ ne ilgiau kaip dvi savaites. Mūsų viršininkas iš Pakuonio staiga vieną popietę pranešė, kad rytoj, 10 val., privalome atvykti į Kauno apskrities policijos vado įstaigą.

Karinėse tarnybose neveluojama. Laiku buvome ten, kur įsakta. Kieme jau radome gal 30 į mus panašių vyrų. Kiek sužinojome, visi buvo arba studentai, arba aukštesnio išsilavinimo tarnautojai, policijos tarnybon priimti panašiu keliu kaip mes ir panašiai nusikaltę kaip mes – „dezertyrai“, nedrausmingi, blogai pareigą atlikę ir pan. Sėdėjome tame policijos kieme ant kažkokių rastų, kalbėjome ir nežinojome, ko iš mūsų norima. Gražioje saulutėje praėjo valanda, dvi. Netyčia per kiemą kažkokiais reikalais žingsniavo apskrities

policijos vadas Juškauskas, tad ir puolėmės klausinėti. Jis nusišypsojęs paaiškino gerai suprantama kalba:

– Jūs, vyručiai, iš didelio rašto išėjote iš krašto.

Pasakė ir nužingsniavo, o mes, jau susirūpinę, bandėme išrasti jo numestą mįslę. Dabar supratome, kad laukia kažkas negera. Tos mįslės išpėti neturėjome pakankamai laiko, nes atvažiuo vokiškas sunkvežimis, sukele mus ir nuvežė į buvusius pirmuosius universiteto rūmus (Donelaičio ir Mickėvičiaus gatvių sankryža). Suvarė vidun, prie visų durų ir palangės pastatė sargybas, pradėjo formalumus: vardas ir pavardė, gimimo metai ir vieta ir t.t. Visą sužinojo, viską surašė. Žinojome, kad pakliuvome į tinklą ir sąžiningai keikėme policijos vadą Juškauską. Jei būtų bent žodeliu prasi-taręs... Juk jokios sargybos kieme nebuvo... Tai velnias žmogus...

Šiandien mąstau: o kas tuo jo kalbėjimo, tuo prasi-tarimo atveju jam būtų įvykę? Vokiečiai tuojau pat suimtų ir sušaudytų narsuolių Juškauską. Juk atėjo įsakymas iš Kauno apskrities jiems pristatyti tam tikrą skaičių jaunų vyrų, tai ir pristatė „nusikaltėlius“, iš didelio rašto nežinančius krašto.

Sėdime tada ant karščių čiužinių, dviejų auditorijų grindis nuklojusius, ir apgailime savo likimą. O Mickėvičiaus ir Donelaičio gatvėmis jau vaikštinėja žmonės, žiūri į langus, ieško giminių ir pažįstamų. Apie šį studentų ir šiaip jaunų vyrų prievartavimą sužinojo didelė Kauno gyventojų dalis. Bet kokią iš to paguoda? Sargybos prie durų, sargybos palangėse...

(Bus daugiau)

VISUOMENINIS- POLITINIS SEMINARAS

LIŪDA RUGIENIENĖ

Apie JAV Lietuvių bendruomenės visuomeninį-politinį seminarą, surengtą rugsėjo 16 d. Washington, DC, buvo jau nemažai rašyta, tačiau nebuvo informacijos apie ketvirtąjį posėdį, kuris įvyko iš vakaro ir tęsėsi net keturias valandas. Pagrindiniai kalbėtojai – LDDP centro komiteto vicepirmininkas, dabartinis LDDP frakcijos Seimo vadovas Gediminas Kirkilas ir buvęs Lietuvos ministras pirmininkas, Seimo narys Gediminas Vagnorius. Posėdis buvo suskirstytas į dvi dalis: politinę ir ekonomikos. Pirmiausia kalbėjo abu svečiai iš Lietuvos, po jų kalbų buvo iš anksto kviestų asmenų klausimai.

Gediminas Kirkilas trumpai apibūdino Lietuvos santvarką. Šiuo metu esanti pusiau parlamentinė, pusiau prezidentinė, pereinama į pluriusinę demokratine sistemą. Visos valdžios yra atskirtos ir dirba savo kompetencijos rėmuose. Paskutiniai Baltijos kraštų tyrimai parodė, kad dar 19.2% remia LDDP, 15.9% – Lietuvos krikščionis demokratų, 14.6% – Tėvynės sąjungą – Lietuvos konservatorių, 8.7% – socialdemokratų, 4.9% – Centro sąjungą. Seime iš viso yra septynios partijos, be aukščiau minėtų: tai Lietuvos tautininkų sąjunga ir Lietuvos demokratų partija. Lietuvoje žmonės pirmiausia pasitikti Bažnyčia, toliau – spauda, prezidentu, valdžia, Seimu, policija, teismais, savivaldybėmis.

Gediminas Kirkilas ypač pabrėžė Lietuvos partnerystę su NATO ir kad Lietuva jungiasi į tarptautinį saugumą. Tai svarbūs reiškiniai. Rusija buvo grąsinusi: „Jei Lietuva įžengs nors vienas NATO kareivis, Lietuvai bus blogai“, tačiau NATO kariai įžengė ir nieko neatsitiko.

Lietuva turi būti draugiška su visomis užsienio valstybėmis. Užsienio politikos sukoncentravimas turi būti su artimiausiais kaimynais, ypač ten, kur santykiai dėl įvairių istorinių priežasčių yra sudėtingi.

Su Rusija draugiškas susitarimas eina prie pabaigos. „Vienas svarbiausių mūsų saugumo garantų yra geri draugiški tarpvalstybiniai santykiai su šia šalimi“. Dabartinė Rusijos valdžios politika dėl Lietuvos nėra vienareikšmiška. Nors jie pripažino Lietuvos nepriklausomybę, tačiau jų politika nėra nuosekli ir ryški. Veikia ir kitos jėgos, kurios labai kenkia Lietuvos prestižui. „Daugelis

mūsų diskusijų būna įtaigos“.

Apie karinio tranzito sutartį Gediminas Kirkilas aiškino, kad per Lietuvą į Karaliaučius ir iš jo vyksta teisiškai nesukontroliuojamas karinis tranzitas. Jau 1992 metais buvo bandyta tartis, bet nepavyko. Problema reikalauja išspręsti. Taisyklėse numatyta, kad bus galima per Lietuvos teritoriją vienu metu pervežti ribotą neginkluotų žmonių skaičių ir karinių krovinių kiekį su ginkluota Lietuvos kariuomenės palyda. „Taisyklės garantuoja mūsų valstybės suverenitetą“. Projektas šiuo metu yra svarstomas Užsienio reikalų komitete. Dėl taisyklių buvo tartasi su kai kuriomis V. Europos valstybėmis. Gauta patarimų kaip sutartį patobulinti, bet iš esmės priimtama.

Šiuo metu Lietuvoje yra svarstomi trys pagrindiniai klausimai: žemės pardavimas užsieniečiams, savivaldybių kadicijų pratęsimas (dabar yra dveji metai), Seimo narių sumažinimas.

Gediminas Vagnorius savo kalbą pradėjo pareiškimu: „Esa, kaip niekada, reikalingi“. Lietuva dar nėra demokratinis kraštas. Reikia turėti nekomunistinę Lietuvą. „Komunistinė Lietuva reikštų Lietuvos nebuvimą. Neužtenka pakeisti partijas, reikia pakeisti santvarką“.

Lietuva išgyvena ne tik vidinę krizę, bet ir istorinę. Galima prekiauti žaliavomis, tačiau „negalima prekiauti suverenitetu“. Lietuva negali išlikti politiniai neutrali. Ji turi aiškiai orientuotis į Vakarų saugumą ir ekonomines struktūras. Dabar Vakaruose tenka girdėti užmetimus: „Jūs vykdoti dviprasmišką dvilypę politiką“. G. Vagnorius jiems atsakė, kad ne Lietuva diktuoja tokią politiką. Kol Lietuvos politika nebus aiški, Rusija turės vilčių Lietuvai susigrąžinti ir reakcinės jėgos nenurims.

Lietuvos valstybės likimas priklauso ir nuo tarptautinės ekonominės pozicijos. Nors pasirašomos laisvos prekybos sutartys, tačiau eksportas į Vakarų valstybes yra sumažėjęs. 1991 metais buvo 5%, 1992 – 15%, 1993 – 45%, o dabar 1994 – 19%. „Ar tai yra atsitiktinumas, ar gudresnė politika?“ – klausė G. Vagnorius. Rusijos parlamento pirmininkas Vladimiras Šumeiko, būdamas Karaliaučiuje, yra pasakęs: „Ko nepavyko pasiekti per mūsų politiką ir karinę jėgą Lietuvoje ir Baltijos kraštuose,

Parengiosios Lietuvos našlaičių ir vaikų su negaliomis globėjos, kurių dėka ne vieno vargo dienos buvo palengvintos. Iš kairės: dr. Albina Prunskienė, Lietuvos Našlaičių globos komiteto pirm., Birutė Jasaitienė, JAV LB Krašto valdybos Socialinių reikalų tarybos pirm.; Giedrė Mereckienė „Lietuvos Vaikų vilties“ nuolatinė talkininkė ir Gražina Liautaud, LVV pirmininkė.

mes tai padarysime per ekonomiką“. Jie Lietuvai ir toliau spaudžia ekonomiškai. Šiandieną galvojama, kad reikia su Rusija rašyti sutartį ir Rusija pasidarys gera. Taip galvoti yra klaidinga, nes Rusija niekada sutarčių nesilaikė. Bandoma dalykus pakeisti iš vidaus, sukeliant žmonių nepasitenkinimą. Industrija nuo Seimo rinkimų yra nukritusi 3.7 kartus, žmonių pragyvenimas nusmukęs net tris kartus. Didžioji dalis to nuosmukio yra visai be reikalo. „Mes negalime nematyti sprendimų, kurie iki galo žlugdo ekonomiką, stabdo įmones. Ne tik kad smunka realios pajamos, smukdoma gamyba, bet smukdomas eksportas, todėl negalima sakyti, kad tai tik nesuvokimas“. Sukėlus nepasitenkinimą, gal atsirastų reikalaujantis balsas, vėl jungtis arčiau prie rusų.

Kitas nenormalumas yra tai, kad valdantieji partijai sava kariuomenė atrodo pavojingesnė nei svetimos valstybės. Kariuomenei finansavimas yra mažinamas iki minimumo. Karinio tranzito sutartimi Gediminas Vagnorius yra rimtai susirūpinęs. Kodėl neužtenka specialių krovinių pervežimo? Kodėl būtinai reikia Rusijos karinio tranzito? Todėl,

kad Rusija niekas rimtai netiki, „taip kaip ir mes netikim, jog Rusijai tik svarbu pervaziuoti“. Karinio tranzito sutarties įteisinimas yra vienos kojos įkėlimas į Lietuvą, o antra koja jį iškelis jau nesiklauso. Dabar Lietuva pati įteisins Rusijos karinį buvimą. Ne sutartį reikėjo pasirašyti, o pasiekti, kaip kad buvo pasiektas kariuomenės išvedimas, kad Lietuvoje neliktų jokio laisvo karinio judėjimo.

Gediminas Vagnorius pasi-

skundė ir dėl pakeitimų Aukščiausioje teismo. Teisėjai buvo paskirti dešimčiai metų, tačiau reikėjo pakeisti, nes 39% buvo „nesavų“. Teisėjai turi vykdyti valdžios nurodymus.

„Jūsų balsas, ateinantis iš demokratinio krašto, yra labai svarbus pasimetusiame Lietuvos piliečiui“. Nors išeivija turi daug savo rūpesčių, tačiau tai gal būtų pats svarbiausias jos uždavinys. Ateis laikas, kada Lietuva galės padėti išeivijai.

(Bus daugiau)

ŠLYKŠTUS MELAS BALFO ATŽVILGIU

Maskvoje išleistame KGB vadovyje yra nurodymas visiems komunistams, kaip jie privalo vertinti mūsų BALFą: „BALFas su visais savo filialais įvairiose JAV miestuose įėjo į Amerikos Savanoriškų organizacijų pagalbos užsienyje sąjungą“. BALFo vadovai nuo pirmųjų organizacijos įsteigimo dienų užmezgė glaudų ryšį su JAV spectarnybomis. Daugeliui BALFo filialų vadovauja CZV patikrinti agentai. Kai kurie BALFo vadovai nuo pat metu yra ALTo ir kitų emigracinių nacionalistinių organizacijų nariais. Pusę direktorių tary-

bos – vykdomojo BALFo organo – narių skiria reaktingų lietuvių emigrantų partijos, kurios už tai gauna sprendžiamą balso teisę skiriant organizacijos pinigines lėšas. BALFo atstovai periodiškai važinėja iš JAV į kitas kapitalistines šalis, kuriose gyvena lietuviai emigrantai, ir kviečia juos aktyvinti kovą prieš TSRS, kol nebus atkurta Lietuvos nepriklausomybė. BALFas siekia sustiprinti savo įtaką Tarybų Lietuvos gyventojams, ieškodamas kelių suteikti materialinę paramą asmenims, nukentėjusiems nuo Tarybų valdžios. Tai ištrauka iš 1986 metais išleistų instrukcijų KGB agentams visame pasaulyje (15 psl.)

No One Offers You More of Eastern Europe!

Over the past few years, LOT Polish Airlines has established the most comprehensive network of destinations in Eastern Europe, with Warsaw as the strategic hub. The network is conveniently linked with LOT's transatlantic route, giving passengers from New York, Newark and Chicago easy access

to Riga, Tallinn, Moscow, St. Petersburg, Kiev, Lviv, Minsk and VILNIUS, LITHUANIA.

Take advantage of LOT's low fares, the luxury of LOT's fleet of new Boeings and ATRs and the comfort of the new international terminal at Warsaw Okęcie Airport. Make your reservations today!

Information, reservations and ticket sales at the offices of LOT POLISH AIRLINES or your local Travel Agent.

New York: 212-869-1074
Chicago: 312-236-3388
Los Angeles: 213-934-5151

Montreal, P.Q.: 514-844-2674
Toronto, Ont.: 416-236-4242
Toll-free: 800-223-0593

Prenumeruokite BRIDGES

JAV Lietuvių Bendruomenės žurnalas anglų kalba leidžiamas 10 kartų per metus:

Prenumerata – \$18.00 - JAV, \$32.00 - Užsienyje

Puiki dovana giminiams, draugams, ypač anūkams!

Čekius rašyti ir siųsti: BRIDGES

2715 E. Allegheny Ave.
Philadelphia, PA 19134

BRIDGES siųsti:

vardas/pavarde

adresas

miestas

valstyje

zip

CLASSIFIED GUIDE

FOR RENT

APT. FOR RENT
2 bedrm. 1st fl., heat incld. \$450
a mo. + 1 mo. sec. dep. Vic. 66
St. & St. Louis Ave.
Tel. 312-238-9429

Išnuomojamas 3 kamb. apšildomas butas, apyl. 71 St. ir Washtenaw Ave., vienas arba dviem suaugusiems asmenim. Yra šaldytuvas ir virimo plyta. \$325 mėn. + „security dep.“ Kreiptis: Alma nuo 8 v.r. iki 3 v.p.p., tel. 312-476-8727.

Išnuomojamas 4 kamb. butas Brighton Parko apyl. vienas ar 2 suaugusiems asmenims. Kreiptis: 312-247-3838.

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

**ELEKTROS.
ĮVEDIMAI — PATAISYMAI**
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-778-3311
KLAUDIJUS PUMPUTIS

**WEALTH I & I
VIDMANTAS
GARLAUSKAS**

Ieškote prieinamo
gyvybės ar/ir sveikatos
draudimo?
tel.: 312-778-1305

Insurance provided by
selected insurance companies

DĖMESIO!

Čikagos ir apyl. namų savininkai! Atlieku vidaus ir išorės remonto ir dekoravimo darbus. Taip pat „wall papering“, dažymą ir kt. Įvairius mažus ir didelius darbus.
Vytautas: 312-523-7289

J.M.Z. Construction Co.

Custom carpeting, rec. rm. additions; kitchen, bathrm., basement & deck construction; dry-wall hanging & taping; aluminum siding, soft-fit, fascia & seamless gutters; replacement glass block windows; shingle hot tar & modified rubber and roll roofs. Expert at tearoffs; complete tuckpointing; all colors; chimneys rebuilt. Tel. 708-620-9942.

VYTAUTAS LANDSBERGIS

ATGAVĘ VILTĮ

Lietuvos Aukščiausiosios tarybos pirmininko kalbos, išleistos Kanadoje. Tai labai padrašinančios ir įtikinamos atviromis akimis įžvelgiančios ir miniai pasakytos kalbos. Įžanga parašė PLB pirmininkas Vytautas Bieliauskas, išleido Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, redagavo Ramūnė Sakalaite-Jonaitienė. Leidinys turi 227 psl., gausiai iliustruotas. Šią knygą verta įsigyti ir perskaityti. Leidinys didelio formato. Knygos kaina 10 dol. Illinois gyventojams Tax 0.88 ct. Persiuntimo išlaidos: USA — 2 dol., Kanada — 3 dol.

Užsakymus siųsti:

Draugas
4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

Dail. POVILO PUZINO PAVEIKSLŲ

PARODA

Spalio 28 d. 6 val. vakaro, penktadienį, Čiurlionio Galerijoje, 4038 Archer Ave., atidaroma dail. Povilo Puzino darbų paroda. Paroda bus tik du savaitgaliai: spalio 29 - 30 d. ir lapkričio 5 - 6 d. Lankymo valandos: šeštadieniais — 10:00 v.r. - 6:00 v.p.p., sekmadieniais — 12:00 - 6:00 v.p.p. Nepalaukite progos pamatyti ir atsiveikinti su muziejais dailės darbais, prieš išvežant juos į Lietuvą.

atlanta IMPORT-EXPORT Inc.

2719 West 71th Street, Chicago, IL 60629
Tel. (312) 434-2121 1-800-775-SEND

Pristatome siuntinius į namus

Jūsų giminiams Lietuvoje, Latvijoje,

Rusijoje, Ukrainoje, Baltarusijoje.

Skubiems siuntiniams: AIR CARGO

Amerikietiško maisto siuntiniai.

Pratesiame visas, ruošiamės iškvietimus.

Persiunčiame pinigų doleriais.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Pradžiuginkite gimines
kalėdinėmis dovanomis!

IR VĖL VIENĄ IŠ LIETUVOS ĮKAITŲ JONĄ ČIUBERKĮ, PALYDĖJUS

Tas, kuris skaudžiausiose ir gyvybei pavojingose momentuose gali ir sugeba juoktis, turi būti žmogus nepaprastai stiprių dvasinių galių. Toks buvo Jonas. Kai rąstų kilnojimo ir smelio vagonėlių stumdymo metu užsimojo kapas (taip vadinome kalinių varovą Stutthofo kacetę) savo lazda Jonui kirsti per galvą, Jonas taip drąsiai ir garsiai nusikvatojo, kad net visi kaliniai sužiuojo, ir kapas sumišo. Sustoję, apsidairę ir vietoj nušimto lazda tik riktėlėjo: „Los, los...“ Ir taip toliau tęsėsi kalinių darbai naująją Europą atstatyti.

Ir Sruoga mini savo šedevriui „Dievų miško“ aprašyme, kad, tik ką areštavus Vilniuje, jį kartu su Jonu Čiuberkiu: „Gestapo viršininkas saguotasai su konjaku prasimeilines... dėstė... Jums laisvė atimta ilgam laikui, iki karo pabaigos, eventualiai iki gyvenimo pabaigos... Čiuberkiui Jonui kažkas galvoje pasipainiojo: emė jisai ir nusikvatojo visa gerkle... Čiuberkiui išvestas iš girtos pusiausvyros, emė karsčiutis saguotasai...“

1940/41 metais Jonas Berlyne jungėsi į Lietuvių aktyvistų frontą. Jis planavo ir rūpinosi ryšiais su Lietuva ir kad sukiltu galima būtų suimti diktatorių, atkurti nepriklausomą Lietuvą. Tautos sukilimui pavyko, Jonas tuoj įsijungė į Lietuvos administraciją, komunistų sugriautą, atstatyti. Lietuvos administraciją greit pavyko atstatyti, bet naujasis

rudasis okupantas uždėjo savo leteną. Tuoj pat Jonas įsijungė ir į antinacinę rezistenciją. Negalėdami visos tautos nugalėti, naciai sugalvojo šantažuoti visuomenę, paėmus tam tikrus jos atstovus įkaitais. Į tą įkaitų grupę įjungė ir Joną Čiuberki, kuris buvo jaunas, aktyvus ir drąsus vokiečiams pasakyti atvirą žodį, turėjo pasitikėjimo jaunoje kartoje. 1943.III.13 paėmė Joną įkaitu į Stutthofio kacetę, kad kitus pagąsdintų, kad padarytų paklusnesnius naujai Europai kurti. Nepalūžęs dvasia, atlaikė ir fiziškai Stutthofio alinimą.

1945 m. pavasarį atsivėrė Jonui proga iš Stutthofio į laisvę. Varant Stutthofio kalinių kolonas kašubų žeme per pūgas ir sniegą nežinojom, ką SS-manai darys su varomaisiais kaliniais, rusų karo frontui čia pat ant kulnų lipant. Nesitikėjome gailestingumo ir nutarėme pirma proga – bėgti. Prisiūnėję ir Jonas prie mūsų grupelės sprendimų. Pucke pasislėpėme tvarto šieno laukty, kad besikubą SS-manai su kitais kaliniais nužingsniuotų tolyn. Kartais SS-manai paleisdavo kulkų žiupsnį į šieną, nakvynę palikdami. Pasislėpė šieno, gludėjom, tylėjom. Tūnojom drėbėdami. Ir Čiuberkis čia nekavtojo. Pavyko mūsų mažai lietuvių grupei, SS-manų nusikartėm, Puckas, miestelis netoli Dancigo, tai pirmasis mūsų laisvės etapas. Bet tai dar ne viskas. Išvydome naują kategoriją globėjų – politikus su rau-

dona žvaigždė ant pečių. O kokie tie nauji „draugai“ jau visi, ir Jonas, labai gerai žinojome.

Užfrontėje prasidėjo netvarka. Masės kalinių. Ligos. Jonas emėsi gana sunkaus darbo: slaugyti Pucko ligoninėje užkrečiama liga, ypač šiltinė, sergančius, pirmiausia savuosius, lietuvius. Tapo sanitaru. Čia pat krito pirmasis mūsų grupelės – kun. Alfonsas Lipniūnas. Palaidojom. Atsigulė į ligoninę Antanas Šapalas. Neatlaikė. Palaidojom. Jonas Rimašauskas – ligą nugalėjo. Taip sveikė nieji slaugėme silpnusius. Jonas save priskyrė prie stipresniųjų.

Bet politrukai neklaušė gydytojų, kas čia sveikas, kas ne. Atėjo viena diena ir iš ligoninės pasimė Petras Buraga. Paklausė tik: „Ar čia yra lietuvis Buraga?“ Tai buvo pirmasis paimitas „rojų“. Tuoj rekrutavo Joną Noreiką į Raudonąją armiją. Vytautą Stanevičių – į Raudonąją armiją, bet jis sugebėjo pabėgti. Tai buvo ženklas mums visiems; politrukai pradėjo rinkti žinias apie lietuvius. Taip nuo rudojo slibino nasrų išsivadavę, pajutome raudonojo slibino apetitą. Iškabino visur skelbimus: „Lietuviai, latviai, estai, ukrainiečiai turi registruotis! Kas nesiregistruos bus nubaustas ir kas iš vietinių gyventojų juos laikys pas save, bus nubausti!“

O registracija tokia: pagautus surinko į Bydgosčio stotį, kur jau laukė vagonai. Tokie pat vagonai, kuriuos matėme 1941 m. birželio 13-14 d. Aišku, kaip dieną...

Nors kašubai mielai mus glaudė, bet jutome, kad negalime mes kašubų statyti į pavojų, kai iškabino skelbimus: „Lietuviai!“ Teko apsispręsti: „Drang nach Osten“ – rytus, arba

„Drang nach Westen!“ – į vakarus, arba – į mišką. Taip ir išsikirstėme.

Nelengva buvo Jonui Čiuberkiui prasiskverbti į Vakarus. Pavyko. Į laisvuosius Vakarus prasiskverbęs, Jonas tęsė Lietuvos laisvės kovą, kaip normalią kiekvieno lietuvių pareigą. Nuolat jis jungėsi į darbus tėvynės labui, kur stigo darbininkų. Kūrė jis pradinius, organizacinius lietuvių bendruomenės rūmus Clevelande. Gyveno savo mėgstamos Neolitanian korporacijos eiles ir Tautininkų sąjungą. Turėjo aštrią plunksną ir pildė tremties laikraštį už Lietuvos ribų puslapius. Daugelį metų redagavo „Dirvą“.

Ir kai ji aplankiau prieš metus, jau tik per mikrofoną

kalbantį (jam buvo padaryta sunki gerklių operacija) ir apkalbėjome su juo tuos jautrius buvusius momentus, Jonas sakė: „Tai ir negalėjo mūsų sulikviduoti nei naciai, nei bolševikai, nusikvatočiau, jei pajėgiau...“

Tas nuolatinis optimizmas ir padėjo Jonui nacių pragara išskentėti, išlikti ir būti to nacių sukurtu lietuvių tautai pragaro liudininku ilgus metus.

Jonas Čiuberkis mirė, peržengęs 80-tį metų. Naujas kryžius Clevelande puošė ir žymės ypatingą kovojančios Lietuvos laikotarpį: Jonas Čiuberkis, išmestas iš tėvynės Lietuvos pietietis, negalėjęs grįžti, nes buvo persekiojamas ir nacių, ir komunistų.

Pilypas Narutis

A.†A. Magdalena Lendraitienė Krakauskaitė

Gyveno Lemont, IL, anksčiau Boston, MA.

Mirė 1994 m. spalio 24 d., 5:35 val. vakaro, sulaukusi 83 metų.

Gimė Lietuvoje, Seinų apskrityje, Mockavos kaime. Amerikoje išgyveno 45 m.

Nuliūdė liko: vyras Leonas, sūnus Jurgis, marti Vilgailė, anūkės – Lina ir Nida; brolis Bronius Krokys su žmona Juzyte ir jų šeima bei kiti giminės Lietuvoje ir Amerikoje.

Velionė buvo motina a.a. Vytauto. Priklausė Bostono Lietuvių Moterų klubui. Velionė pašarvota trečiadienį, spalio 26 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (prie Derby Rd.).

Laidotuvės įvyks spalio 27 d., ketvirtadienį. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto bus atlydėta į Pal. Jurgio Matulaučio mišios bažnyčia, kurioje bus aukojamos 10 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Tautinėse lietuvių kapinėse.

Vietoje gėlių prašoma aukoti Lithuanian Mercy Lift. Nuširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdė vyras, sūnus, marti, anūkės, brolis ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. D. A. Petkus / D. M. Petkus. Tel. 708-257-6667 arba 1-800-994-7600.

Mylimam Tėvui

A.†A. JONUI ČIUBERKIUI

mirus, jo dukrai DANUTEI GRIGALIŪNIENEI, tėvų komiteto narei, reiškiamo nuširdžiai užuojautą.

Maironio Lituanistinės mokyklos tėvų komitetas

PETKŲ ŠEIMOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGA

deda daug pastangų, reikalui iškilus, patarnauti Jūsų šeimai. Visai neseniai mes pastatėme naują laidojimo įstaigą Lemont, IL. Šie didžiuliai ir gražūs namai skirti patogumui šeimų, kurios išsikėlė į pietinius ir vakarinius priemiesčius.

Mes taip pat galime pasidžiaugti, kad priklausome „The Suburban Family Funeral Home“, Cicero, IL. Ši, pagyrimus laimėjusi, įstaiga yra puikiai įrengta, turi daug vietos automobiliams pastatyti ir aptarnauja artimuosius vakarinius priemiesčius.

Tai, šios yra mūsų nuširdžios pastangos suteikti pagalbą ir suraminimą Jūsų šeimai liūdesio valandose.

Visos šeimos, kurioms mes patarnavome Cicero ir Berwyn miestų apylinkėse, reikalui iškilus, gali kreiptis į Petkus-Butkus įstaigą.

PETKUS IR SŪNUS Laidotuvių direktoriai

Mūsų šeima patarnauja Jūsų šeimai nuo 1929 m.

PETKUS LEMONT CHAPEL
12401 S. ARCHER AVE (AT DERBY RD.)
LEMONT, IL 60439
708-257-6667

PALOS HILLS CHAPEL
10201 S. ROBERTS ROAD
PALOS HILLS, IL 60464
708-430-4455

PETKUS MARQUETTE CHAPEL
2533 W. 71 ST.
CHICAGO, IL 60629
312-476-2345

CICERO CHAPEL
5940 W. 35 ST.
CICERO, IL 60650
708-652-1003

Nemokamas tel.
800-994-7600

DRAGAS, trečiadienis, 1994 m. spalio mėn. 26 d.

A.†A. JUOZAS LAURUŠONIS

Gyveno, Cicero, IL.

Mirė 1994 m. spalio 22 d., 8:40 val. vakaro, sulaukęs 67 metų.

Gimė Lietuvoje, Kaišiadoryse. Amerikoje išgyveno 43 m. Nuliūdė liko: duklė Aušra Paronienė, žentas Jonas, sūnus Linas, marti Mary; anūkės: Stephanie ir Elisa. Lietuvoje seserys: Danutė ir Laimutė su šeimomis ir Ona; dukterėčia Aušra Laurušonytė, sūnenas Juozas Laurušonis.

Velionis pašarvotas trečiadienį, spalio 26 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer (prie Derby Rd.), Lemont, IL. Atsisveikinimas trečiadienį 7 val. vakaro.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, spalio 27 d. Po apeigų laidojimo namuose 10:30 val. ryto velionis bus palaidotas Tautinėse lietuvių kapinėse.

Nuširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdė duklė, sūnus, anūkės, seserys ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus/Donald M. Petkus. Tel. 708-257-6667 arba 1-800-994-7600.

VIENERIŲ METU MIRTIES SUKAKTIS

A.†A. VIKTORAS KELMELIS

1993 m. spalio 24 d. iškeliavo amžinam poilsui mūsų mylimas Vyras, Tetelis ir Tetukas. Nors jo labai pasiilgstame, bet esame paguosti, žinodami, kad jis yra mūsų Išganytojo Jėzaus Kristaus prieglobstyje, kur mes visi vėl susitiksim.

Jo brangiam atminimui bus atnašaujamos šv. Mišios spalio 29 d. 11 val. ryto Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje. Po Mišių bus paminklo pašventinimas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Visų giminių, draugų ir pažįstamų prašome prisiminti Viktorą savo maldose.

Mylinti šeima

A.†A.

TADUI JURCIUI

mirus, giliame liūdesy, palikusius, žmoną DAGMARĄ, anukę LYDIJĄ JURCYTĘ, seserį SOFIJĄ KIKILIENĘ ir jos šeimą nuširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė.

Birutė ir Gediminas Biskiai
Elena ir Stasys Briedžiai
Ona ir Stasys Budejai
Aldona ir Vytautas Čepėnai
Alicija ir Adolfas Ruibiai

PRISIMINKIME MIRUSIUS Vėlinės – XI.2 d.

Vėlinės yra jautri ir gyva proga sustoti ties mirusiųjų pasauliu.

Vėlinės yra didžioji rimties šventė, kurioje katalikai organizuota maldą nukrypsta į tuos, kurie iš šio pasaulio atsiskyrę, nebegalį sau padėti.

Marijonų koplyčioje (prie „Draugo“), pradedant Vėlinių dieną, per 8 dienas, bus atnašaujamos šv. Mišios ir vakarais giedami gedulingi mišparai už bendradarbius, geradarius ir visus mūsų maldom pavedamus mirusiuosius.

Kviečiame visus įsijungti į šias ypatingas pamaldas. Savo brangių mirusiųjų vardu siųskite:

Marian Fathers, 6336 So. Kilbourn Ave., Chicago, IL 60629

Šia proga prašau prisiminti šių man brangių mirusiųjų sielas:

Mano vardas ir pavardė

Adresas

Priedu auką bendr. šv. Mišioms \$

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Julija Brazienė, gyvenanti Marquette Parko apylinkėje, šeštadienį, spalio 22 d., šventė 94-tąjį gimtadienį vaikų ir provaikų tarpe. Gimtadienio puotą suruošė dukterė Danutė ir žentas Vytautas Bindokai, su kuriais sukaktovininkė šiuo metu gyvena. Ji yra nuolatine „Draugo“ skaitytoja ir kasdien labai laukia laiškešio su dienraščiu.

Lietuvos Ambasadorius prie Jungtinių Tautų Anicetas Simutis spalio 24 d. apsilankė „Drauge“, lydimas dr. Leono Kriaučiūno. Buvo ypač malonu savo tarpe išvysti šį garbingą ir Lietuvai daug nusipelnusį žmogų.

Brighton Parko Moterų klubo susirinkimas įvyks ketvirtadienį, lapkričio 3 d., 1 val. po pietų, Kojak salėje, 4500 S. Talman Ave. Narės prašomos dalyvauti, nes yra svarbių reikalų aptarti. Bus ir vaisės.

Ateities savaitgalis įvyksta lapkričio 4-6 d. Smulki savaitgalio programa bus paskelbta „Drauge“ antradienį, lapkričio 1 d. Prašome į ją atkreipti dėmesį ir pasitaupyti savaitgalį.

Mirusių Lietuvių fondo narių prisiminimai šv. Mišios bus laikomos spalio 30 d., 10 val. rytė, Jėzuitų koplyčioje. Visi kviečiami dalyvauti.

D. Liepienė, Michigan City, IN, Jonas Valys, Woodstock, CT, Apolinaras Varnelis, Dowagiac, MI, užsisakė „Draugo“ knygyne knygų už didesnes sumas. Tai puikius pavyzdys ir kitiems mūsų skaitytojams. Ili, tamūs rudens vakarai geriausiai tinka gera knyga paskaityti, o lietuviškos knygos liūdi knygyno lentynose ir laukia pirkėjų.

x Kasmetinės 23-sios lietuvių fotografijos parodos atidarymas spalio 28 d., penktadienį, 7 v.v. Jaunimo centre, Čiurlionio galerijoje. Parodos tema: „Skaumas ir liūdesys“. Bus išleistas platesnės apimtės katalogas ir, ta pačia proga, išeis ir antroji, papildyta, A. Kežio fotografijų knygos apie Čikagą laida. Parodą rengia Budrio Lietuvių Foto Archyvas. Visi kviečiami atsilankyti.

x Dėmesio! Kalėdiniai siuntiniai pasiekė Lietuvą prieš Kalėdas, jei bus pristatyti į Transpak istaigą iki lapkričio 26 d. Talpintuvai siunčiami kas savaitę. Pinigai pervedami doleriais papigintomis kainomis. Įvairūs maisto siuntiniai nuo \$29 iki \$98. Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

Dr. Kęstutis Peckus iš Lituanistikos tyrimo ir studijų centro ir Pasaulio lietuvių archyvo, kur jau tris mėnesius tyrinėja Amerikos lietuvių švietimo raidą, buvo nuvykęs į Ottawą. Kanados sostinėje jis tarėsi su dr. Marija Paplauskienė-Ramūnienė dėl jos a.a. vyro, prof. dr. Antano Paplausko-Ramūno, pedagoginių raštų išleidimo Lietuvoje. Jie taip pat susitarė dėl velionio archyvo perdavimo Pasaulio lietuvių archyvui Čikagoje. Dr. Peckus yra lietuvių pedagogikos istorijos specialistas Vilniaus Pedagoginiame universitete.

Jūratė Budrienė, „Lietuvos Vaikų vilties“ (LVV) reikalų vedėja, lapkričio 3 d. išvyksta į Lietuvą. Šios kelionės tikslas yra padėti LVV Lietuvos skyriaus valdybai pasiruošti LVV JAV medicininio kadro atvykimui, koordinuoti JAV atvykstančių specialistų darbo eigą, vertėjauti. J. Budrienė perveža ir įvairiųjų mokslo medžiagą – skaidres, vaizduotes, knygas bei žurnalus; į Čikagą grįš lapkričio 21 d.

Romas Ramanauskas, Lietuvos Akcinio Inovacinio banko tarptautinio skyriaus direktorius, šiomis dienomis lankosi Čikagoje tarnybiniais reikalais. Ta patia proga buvo užsukęs ir į „Draugą“, lydimas finansininko Antano Grinos.

Dr. Vyntas Bubnys, Lietuvos Taupomojo banko Direktorių tarybos pirmininkas, lydimas Lietuvių fondo valdybos pirm. Stasio Baro, spalio 25 d. apsilankė „Drauge“, norėdamas susipažinti su mūsų dienraščiu ir redakcija.

x Visi maloniai kviečiami dalyvauti Amerikos lietuvių 12-jo kongreso užbaigimo BANKETE, kuris įvyks spalio 29 d., šeštadienį, 7 val. vakare Balzeko L. K. muziejaus Gintaro salėje. Vietas užsakyti šiais tel.: 312-733-6677 arba 312-254-7553.

x Filomena Peleckienė, 4435 So. Campbell Ave., Chicago IL, susirūpinusi Lietuvos našlaičių vergus, remia juos labai didelėmis aukomis. Per „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetą paskyrė kun. P. Linkevičiui Kalėdinėnuose, kuris globoja vaikus ir senelius, \$700, kun. R. Ramašauskui, Krakėse – \$500 ir kun. V. Aukštakalniui Viduklėje \$500, viso \$1700. Tai labai graži ir didelė auka Lietuvos vargstančioms žmonėms – vaikams ir seneliams. „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas našlaičių ir senelių vardu už didelę auką ir gerą širdį dėkoja: 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

x Ateitininkų Federacijos Fondas dėkoja už aukas Lietuvos ateitininkų veiklai paremti: p.p. J. Čingams, CA – \$1,300 ir a.a. Henriko Ildelio atminimo aukotojams – \$1,000.

x Norint pirkti bei parduoti sklypus ar namus, prašome kreiptis į Vyt. ar Genę Belecus, 540 Ambassador Ct., Sunny Hills, FL 32428, tel. 904-773-3333.

ARAS ROOFING
Arvydas Kiela
Dengiamo ir taisomo visų rūšių stogus
Tel. 708-257-0746
Skambinti po 6 v.v.

Čikagos Panevėziečių klubo narių susirinkimas bus spalio 30 d., sekmadienį, 12 val., Jaunimo centro apatinėje salėje. 11:15 – šv. Mišios už mirusius narius Jėzuitų koplyčioje. Susirinkime kalbės prof. Kęstutis Peckus. Visi nariai kviečiami susirinkime dalyvauti.

Į Pedagoginį Lituanistikos institutą Čikagoje galima įstoti bet kuriuo metų laiku. Jaunuoliai, baigę aukštesnias lituanistikos mokyklas, bet negali šeštadieniais lankyti instituto, gali studijuoti namuose neakivaizdiniu būdu. Kreiptis Pedagoginio Lituanistikos instituto adresu: 5620 S. Claremont Avenue, Chicago, IL 60636. Tel. 312-434-4545.

Kun. F. Kireilis praves religinę dalį Vėlinių iškilmių šv. sekmadienį, spalio 30 d., 12 val. vidurdienį vykstančių šv. Kazimiero lietuvių kapinėse prie Steigėjų paminklo. Šias tradicines mirusiųjų prisiminimo ir pagerbimo iškilmes organizuoja Kapų sklypų savininkų draugija ir Bendruomenės pasauliečių komitetas. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti bendruomeniškame mirusiųjų prisiminime ir individualiai aplankyti šiose kapinėse besilaukiančius artimuosius.

Dvylikasis Amerikos Lietuvių kongresas, kurį rengia ALTas, vyks spalio 29-30 d. Čikagoje. Balzeko L.K. muziejaus patalpose. Penktadienį, spalio 28 d., 7 val. vakare, svečių ir atstovų priėmimas – pobūvis. Šeštadienį, spalio 29 d., registracija nuo 9-10 val. ryto. 10 val. atidarymas. Bus įvairūs pranešimai. Nuo 12:30 v. iki 2 v. pietūs. Nuo 2 val. popietinė sesija – simpoziumas, kuriame dalyvaus buvę Centro valdybos pirmininkai: inž. E. Bartkus, dr. K. Sidlauskas, dr. J. Valaitis. Simpoziumo moderatorių – T. Blinstrubas. Vakare 7 val. Gintaro salėje įvyks kongreso užbaigimo banketas. Meninę programą atliks sol. Praurimė Ragienė, akompanuojant Manigirdui Motekaičiui. Visi kviečiami dalyvauti kongrese ir bankete.

x Lietuvių Fondui vajuas proga aukoj: \$400 Šarūnas ir Vida Rimai, po \$200 Jonas ir Valė Činkai, Vaclovas ir Margarita Momkai, Julija Smilgienė; po \$100 Audronė Ambrozaitis, Balys Brazdžionis, Juzė Ivaišauskienė, Vytautas ir Palmira Janušonai, drs. Vytas ir Jolita Naručiai, Vincas ir Aldona Šmulskščiai. Nuosirdžiai visiems dėkojame ir prašome aukas siųsti **Lietuvių Fondui**, 14911-127th St., Lemont, IL 60439.

x Bronius Černius iš Chicago, jungiasi į Lietuvos našlaičių globėjų gretas. Už metinį \$150 našlaičių paramos mokesį dėkoja „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

x LEMONTE, PL centre, TRANSPAK istaiga veikia kiekvieną savaitę: penkt. 3 v. p.p. - 7 v.v., šešt. 10 v.r. - 3 v. p.p., sekm. 8:30 v.r. - 2 v. p.p. Tel. 708-257-0497 arba 312-436-7772.

x Kalėdiniai siuntiniai iš Lemonto į Lietuvą! Kaip ir kiekvieno mėn. paskutinį sekmadienį, spalio 30 d. Baltia Express priiminės kalėdinius siuntinius Lietuvių centre, Lemont, IL nuo 9 val. ryto. Tai paskutinė proga pasiųsti kalėdines dovanas. Talpintuvus išsiunčiamas laivu lapkričio 1 d. Baltia Express tel.: 1-800-SPARNAI arba 1-800-772-7624.

Redaguoja J. Placas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

VISŲ ŠVENTŲJŲ ŠVENTĖ

Katalikų bažnyčia lapkričio 1 dieną yra paskyrusi Visiems Šventiesiems. Per krikštą jūs gaunate kokio nors šventojo vardą. Tų šventųjų vardai yra surašyti kalendoriuose. Ten surašyta jų mažą dalį. Šventųjų sąrašuose jų yra tūkstančiai. Ir tai ne visi surašyti. Šventųjų paskelbimas yra susijęs su tam tikrais nuostatais ir reikavimais. Ne visi gali tai padaryti. Yra tūkstančiai lietuvių, kurie buvo kankinami nacių ir komunistų, jie šiandien yra Dievo karalystėje, t.y., šventieji. Bažnyčia neužmiršta ir jų. Lapkričio 1 dieną ir jie prisimenami. Šioji diena yra visų tikinčiųjų vardadienis. Šią dieną bažnyčia švenčia kaip sekmadienį, todėl visi nueis ten pasimelsti. Mes, lietuviai, turime neužmiršti pasimelsti už mūsų šventuosius, kurie yra surašyti Dievo knygoje. Šiandien Lietuva pergyvena ne vien medžiaginį skurdą, bet dar didesnę dvasinį nuosmukį, kuris žlugdo mūsų tautą ir valstybę. Su Dievo pagalba pajėgsime sukurti gražią ir morališką Lietuvą.

Redaktorius

MARIJA NAŠLAIČIŲ GLOBEJA (Lėginda)

(Tęsinys)

Liepa Marijai mieliausias medis. Jame pirmiausia apsirėiskė žmonės... Vieną kartą našlaitė, ganydama girioje karvutes, atskliaupė po liepą pasimelsti į Dievo Motiną Mariją. Tai buvo rudenį. Šaltis krėtė vargšę piemenelę. Šalti lietaus lašai krito ir šlapino jos drabužius, rūkai ir šalti debės buvo apgaubę visą dangų ir žemę.

Po liepa drėbėjo nuo šalčio pamėlynavusi besimelsdama į Mariją.

Visą dieną išbuvo nevalgiusi. Jos mažą nugarėlę dengė tik suplyšę kailinėliai, pro kuriuos šaltis veržėsi prie jos balto kūnelio.

Ta valanda liepos šakose stiga prašvito, gelsvi lapeliai sušnabzdėjo kaip aukso skarvelės, o tarp jų pasirodė labai labai graži moteris. Ji pasilenkusi pakėlė verkiančią našlaitę, nuėmė nuo jos suplyšusį apvalkalą ir pridengė savo šiltu ir puikiu apdangalu.

Mergaitė, tai matydama, labai nustebo. Tada Marija į ją prakalbėjo:

— Atiduok man savo kailinukus už šitą drabužį?..

Mergaitė, žinoma, sutiko. Jai buvo labai gera ir šilta su Marijos apsiaustu, nes jame žibėjo žvaigždės ir kvepejo puikiais žiedų kvapais...

Kitąkart vėl buvo rami naktis. Žmonės buvo jau seniai sumigę. Marija ėjo pasimelsti į bažnyčią.

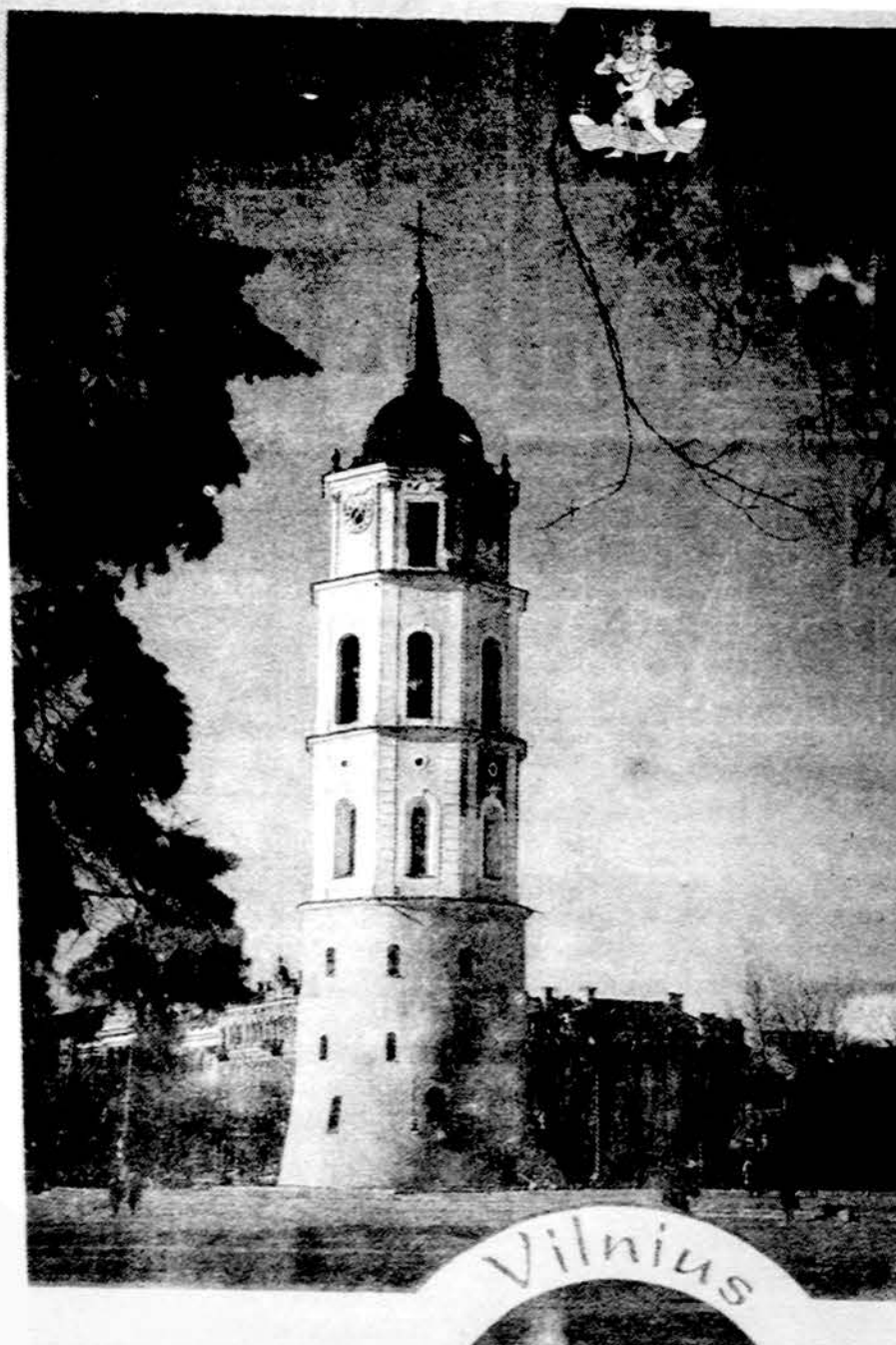
Eidama girdi, kad viename name, netoli kelio, lyg kas dejuoja, lyg verkia. Priėjo, atidarė duris, žiūri, priemenėje vaikas, o prie durų plaukuotas šuo. Įėjo Marija į vidų, apsižvalgė ir pamatė:

Ant plikos, šaltos žemės gulėjo užsnūdęs vaikas, tyliai ir graudžiai miegodamas verkė. Gelsva galvelė buvo padėta ant malkų (pagalių). Sunėrusi plonas rankutes ant krūtinės, prisiglaudusi prie plaukuoto šunies, miegojo mažą mergaitę, nes ją pamotė išvarė iš kambario.

(Bus daugiau)

ZVAINGZDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

Katedros varpinė Vilniuje.

BUS GRAŽIAU

Jau prie pečiaus katinėlis, kambarėly lėlės. O daržely lingu lingu tuščios agulonėlės.

Paukštuzėliai čiulbuonėliai soduose nutilo. Vėjas verksnį debesėlių atpūtė nuo šilo.

Vasarėlė lyg stinaite su žiedais prabėgo. Atpuškėjo rudenėlis purvina sėmėga.

Bus gražiau, kai atsikėlė rasim žemę baltą, nors ir bėgant mokyklėlėn bus ausytėms šalta.

Laimutis B. Švalkus

KĄ GERA MATAU PASAULYJE

Pasaulyje matau daug gerų draugų, kurie vienas su kitu gerai sugyvena ir padeda vienas kitam. Matau daug žmonių, kurie stengiasi padėti vargšams ir benamiams. Šie žmonės gyvena ir dirba ne tik Amerikoje, bet ir visame pasaulyje. Tie žmonės stengiasi padėti vargstančioms tautoms. Aš manau, kad tai yra vienas iš geriausių darbų. Tie žmonės padeda kitiems žmonėms, kurių net nepažįsta.

Geriausia ką ar matau pasaulyje, yra pats pasaulis. Pasaulis yra Dievo dovana visai žmonijai. Pasaulis yra grožis, kurį žmonės gali išreikšti paveiksluose ir kitais meniniais būdais.

Be grožio, pasaulis aprūpina visą žmoniją viskuo, kas yra žmonėms naudinga. Žmonių gyvybė ir laisva valia yra geriausias gėris pasaulyje.

Petras Ješmantas, Detroito „Žiburio“ aukšt. lit. m.-los abiturientas („Laisva Lietuva“)

Vilko ir eriuok pasikalbėjimas ne tik trumpiausias, bet ir skaniausias.

IŠ STOVYKLOS GYVENIMO

Drama

Austė Vygantienė yra dramų vadovė Dainavoje. Galima vaidinti raganas, mažus vaikus ar didelius milžinus. Galima vaidinti „Jonuką ir Gretutę“ ar „Eglę žalčių karalienę“. Galima daug vaidinimų vaidinti. Man vaidinimai patinka, nes yra smagu.

Audra Valiulytė, 11 būrelis (1994 JAS stovykla. Dainavos „Pasakų pilies“ laikraštėlis)

GALVOSŪKIS NR. 16

(Žiūrėkite piešinėlį)

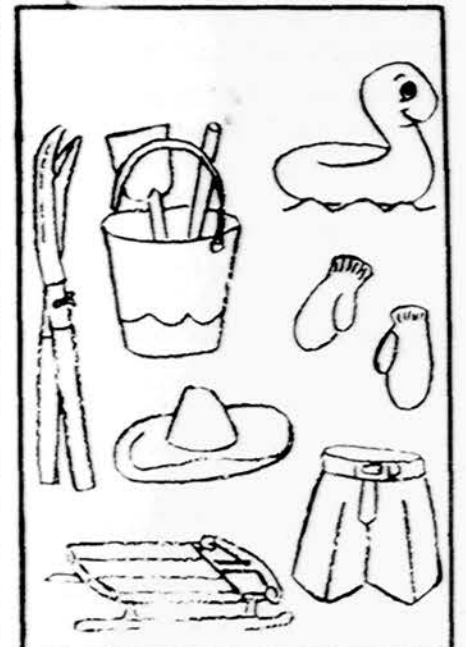

Matote nupieštą mergaitę, kuri sustojo prie viešo telefono, kad kam nors praneštų kokią nors žinią. Surado knygoje numerį, imetė pinigą, susuko reikalingą numerį, pridėjo prie ausies telefono ragelį ir nieko negirdėjo: jokio garso, jokio skambėjimo namuose. Mergaitė nusikabino savo krepšį ir nusivylusi nuėjo. Netoli paėjusi atsisuko pažūrėti ir pamatė prie to paties telefono bekalbantį vyrą. Reiškia, telefonas nesugedęs. Padėkite išspręsti mergaitę šią mįslę.

(5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 17

(Žiūrėkite piešinėlį)

Matote daug nupieštų daiktų. Jums reikės parašyti, kurie iš šių daiktų-piešinėlių yra naudojami vasarą ir kurie – žiemą. Be to, reikės parašyti kiekvieno piešinio lietuvišką pavadinimą. Už tai – 5 taškai.

GALVOSŪKIS NR. 18

Mažas berniukas Balys kiekvieną dieną nueina ir pareina iš mokyklos vienas, be palydovų, nes nelabai toli mokykla. Vieną dieną, jam grįžtant iš mokyklos, sustojo automobilis ties juo ir viena ponė pradėjusi automobilio langą, pakvietė Balį sėsti į mašiną, kad parvežtų jį namo. Balys prisiminė savo mamytės žodžius, kad nesėstų į automobilį nepažįstamo žmogaus. Todėl visu greičiu pasileido bėgti namų link. Papasakojo mamai įvyki, mama jį pagyrė. O kaip jūs pasiegtumėtė panašiu atveju? Už bet kokią atsakymą 5 taškai.

GALVOSŪKIS NR. 19

Vienas alaus gamyklos savininkas atėjusiems dviem vyrams apžiūrėti gamyklos pasiūlė tokį dalyką: „Aš jums duodu dvi statines alaus. Vienoje telpa 3 litrai, antroje 5 litrai. Jei jūs tą alų pasidalysite po lygiai, nieko nereikės mokėti. Jei nesugebėsite to padaryti, mokėsite pigesnę kainą, negu parduodama kitur“. Be to, jis jiems davė didelį indą, į kurį lengvai gali tilpti abiejų statinių alus. Vyrai kiek pagalvojo ir pasidalino alų po lygiai. Tuo būdu nemokamai gavo alaus. Jūs irgi pagalvokite ir parašykite, kaip tie vyrai dalinosi alų.

(5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 20

Šiems klausimams reikės informacinės literatūros. 1. Istoriijoje didžiausia atominės jėgų katastrofa įvyko 1986 m. Černobylio mieste. Kur tas miestas yra: Rusijoje? Ukrainoje? Gudijoje? 2. Kuris miestas – Maskva ar Volgogradas (Stalingradas) yra labiau į rytus? 3. Kurios yra dvi didžiausios, aukščiausios statulos vakarų pasaulyje? 4. Abi aukščiausios vakarų pasaulio statulos yra iškėlusios dešinę ranką ir joje laiko ką? 5. Mokslininkai yra pastebėję gyvose organizmuose kasdieninį „ritmą“. Pvz., žmogaus kūne kraujospūdis arba temperatūra rytą yra žemesnė, o vakare aukštesnė. Atsižvelgiant į esamą ritmą, kuriomis paros valandomis būna daugiausia širdies atakų? Arba, kuriuo paros laiku olimpiadose pasiekiami daugiausia rekordų? Už visų klausimų teisingus atsakymus gausite 10 taškų, o jei pasitaisyte netikslumų tik 5 taškus.

Atsiuntė kun. dr. E. Gerulis

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Gibaitis
6247 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 1-312-776-8700
Kriminalinė Teise

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63th Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel.: 312-284-0100
Valandos pagal susitarimą